

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza zdanenia príjmov fyzických osôb z podnikania

Income Tax Analysis of Self Employed Persons

Študent:

Vedúci bakalárskej práce:

Radka Frolová

Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání bakalářské práce

Student: **Radka Frolová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza zdanění příjmů fyzických osob z podnikání**
Income Tax Analysis of Self Employed Persons
Jazyk vypracování: slovenština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika daňového systému v České republice
 3. Daň z příjmů fyzických osob
 4. Praktická aplikace zdaňování příjmů ze samostatné činnosti
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence. Teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-239-9.
ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-315-0.
VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016. 396 s. ISBN 978-80-87480-44-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 11.05.2018



Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry



prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prehlásenie

Prehlasujem, že som túto bakalársku prácu vypracovala samostatne. Uviedla som všetky literárne pramene a publikácie, z ktorých som čerpala.

23.06.2018



Obsah

Obsah	3
1 Úvod	5
2 Charakteristika daňového systému v Českej republike.....	7
2.1 História daní v Českej republike	7
2.2 Daň	9
2.3 Funkcie daní	9
2.4 Daňový systém ČR.....	10
2.5 Priame dane	12
2.5.1 Daň z príjmu fyzických osôb	12
2.5.2 Daň z príjmu právnických osôb	12
2.5.3 Daň z nehnuteľných vecí	12
2.5.4 Daň z pozemkov	13
2.5.5 Daň zo stavieb a jednotiek	13
2.5.6 Daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí.....	14
2.5.7 Daň cestná	15
2.5.8 Daň z hazardných hier	15
2.6 Nepriame dane.....	16
2.6.1 Daň z pridanej hodnoty	16
2.6.2 Energetické dane	17
2.6.3 Spotrebné dane	17
3 Daň z príjmu fyzických osôb.....	19
3.1 Predmet dane	19
3.2 Základ dane z príjmov FO.....	20
3.3 Úprava základu dane a výpočet dane	21
3.4 Príjmy zo samostatnej činnosti.....	24
3.5 Účtovníctvo	25
3.5.1 Účtovné knihy	26
3.5.2 Účtovníctvo v zjednodušenom rozsahu	29
3.5.3 Dlhodobý majetok.....	29
3.5.4 Postup pri otváraní účtov	34

3.5.5	Postup na konci účtovného obdobia	35
3.6	Daňová evidencia	38
3.6.1	Otvorenie daňovej evidencie.....	40
3.6.2	Knihy v daňovej evidencii	40
3.6.3	Uzavretie daňovej evidencie	45
3.6.4	Uzávierková úprava príjmov a výdajov daňových	46
3.7	Výdaje percentom z príjmov	47
3.8	Daň stanovená paušálnou čiastkou.....	48
4	Praktická aplikácia zdanenia príjmov zo samostatnej činnosti	49
4.1	Výpočet dane z pohľadu účtovníctva	52
4.2	Výpočet dane z pohľadu daňovej evidencie.....	54
4.3	Výpočet dane pri uplatnení výdajov percentom z príjmov	57
4.4	Grafické zobrazenie výsledkov	58
5	Záver	59
	Zoznam použitej literatúry	61
	Zoznam skratiek.....	63
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Zoznam tabuliek	
	Zoznam obrázkov	
	Zoznam grafov	
	Zoznam príloh	

1 Úvod

Táto bakalárska práca ja zameraná na ukážku rôznych možností zdaňovania príjmov fyzických osôb z podnikania prostredníctvom porovnávania daňovej evidencie, účtovníctva a výdajov percentom z príjmov.

Veľa ľudí uvažuje nad podnikaním práve z dôvodov, že chcú byť sami sebe pánom a chcú robiť to, čo ich baví a naplňa. Najjednoduchšou a práve veľmi častou formou podnikania v Českej republike je podnikanie na základe živnostenského oprávnenia. Veľkou výhodou podnikania so živnostenským oprávnením je, že vybavenie živnosti trvá pomerne krátko a administratívne povinnosti zvládne aj sám podnikateľ. Nevýhodou živnosti je, že podnikateľ ručí za svoje záväzky celým svojím majetkom, a teda aj osobným majetkom a majetkom rodiny. Začínajúci podnikateľ by sa mal vopred rozhodnúť, či pri svojej podnikateľskej činnosti bude viesť daňovú evidenciu, alebo či sa stane účtovnou jednotkou a povedie účtovníctvo, a tiež by mal zistiť, ktorý spôsob bude pre neho najlepší z hľadiska dopadu na jeho daňovú povinnosť.

Cieľom tejto bakalárskej práce je priblížiť rozdiely medzi vedením daňovej evidencie a podvojného účtovníctva, kde na príkladoch budú aplikované výpočty daňovej povinnosti, v prípadoch, ak by podnikateľ viedol buď účtovníctvo, daňovú evidenciu, alebo uplatnil výdaje percentom z príjmov.

Druhá kapitola bakalárskej práce sa nazýva charakteristika daňového systému v Českej republike a približuje vývoj daní až po súčasný daňový systém s tým, že definuje jednotlivé dane Českej republiky.

Tretia kapitola je nazvaná daň z príjmu fyzických osôb. V prvej časti tejto kapitoly je charakterizovaná samotná daň z príjmu fyzických osôb, stanovenie základu dane a výpočet dane. Ďalšia časť tejto kapitoly sa zaoberá teoretickými aspektami vedenia účtovníctva, daňovej evidencie, uplatnenia výdajov percentom z príjmov a stanovenia paušálnej dane.

Štvrtá kapitola pozostáva z praktickej aplikácie, kde na vymyslenom príklade fyzickej osoby ukazuje jednotlivé možnosti, a to účtovníctvo, daňovú evidenciu a uplatnenie výdajov

percentom z príjmov. Znázorňuje postup pri stanovení základu dane a následne výpočet daňovej povinnosti.

Pri vypracovaní bakalárskej práce som sa riadila právnou úpravou platnou k 1. 1. 2018.

V bakalárskej práci boli použité metódy popisu, postupu, analýzy, komparácie a zhodnotenia.

2 Charakteristika daňového systému v Českej republike

O daniach sa začína hovoriť v súvislosti so vznikom štátu. Hovoríme o historicky vzdialených dobách ako je až štyritisíc rokov pred naším letopočtom, a preto o peniazoch ako o zmennom ekvivalente - teda i o platení daní môžeme uvažovať iba obmedzene, pretože prvé peniaze sa objavujú až v 2. tisícročí pred naším letopočtom. Je však prípustné, že platenie daní mohlo byť uskutočnené aj poskytnutím nepeňažného plnenia. [5]

História Mezopotámie siaha až do 9. tisícročia pred naším letopočtom, avšak skutočný rozvoj mestskej kultúry začína v 3. tisícročí pred naším letopočtom v Mezopotámii, ktorá sa neskôr stala modelom pre mestá v iných oblastiach. V tejto dobe sa z najvyššej vrstvy obyvateľstva vyberali najvyšší úradníci, ktorí mali na starosť jednotlivé úseky správy, hospodárstvo a majetok, čo je základ pre vyberanie akýchkoľvek daní. Z mezopotámskych miest sú doložené dane rôzneho charakteru, väčšinou však dane priame, napríklad daň z úrody, daň z lovu. [5]

2.1 História daní v Českej republike

Z 10. storočia nášho letopočtu je zaznamenaný prvý odvod colného regálu na českom území vybraný kniežaťom Václavom. Regál predstavuje poplatky za prepožičanie práv, ktoré patria výlučne panovníkovi. Ide o právo ťažby, lovu, varenie piva, razenie mincí a na základe týchto práv vzniká regál horný, soľný a colný, pričom okrem dovozného cla sa vyberá i clo vývozného alebo prievozného.

Z 12. storočia pochádza prvá existencia majetkových daní z obhospodarovaných pozemkov a mestských domov, a tiež prvé výnosové dane, ktoré boli stanovené na základe vonkajších znakov, napríklad počtu tovarišov.

V 16. storočí existovali už tri priame dane (majetkové, z hlavy a z príjmu), a zároveň aj dve nepriame dane (z piva a z vína). Na prelome 16. a 17. storočia bola založená domová daň a tzv. tridsiaty, ktoré predstavovali odvod tridsatiny výnosov zo všetkého, čo sa v krajine predá. Daň z hlavy platili židia za užívanie zeme.

V 18. storočí za vlády Márie Terézie a Jozefa II. dochádza k zostavovaniu prvých zoznamov katastrov, ktoré popisujú všetku poddanskú pôdu. Delia ju podľa akosti, rozlohy a podrobujú ju pozemkovej dani a okrem pôdy taktiež popisujú aj chmeliarstvo, pálenie dreva a chov dobytku. V tomto období Jozef II. odníma právo neplatiť daň šľachte a cirkvi.

Počiatkom 19. storočia boli prevedené zmeny dane domovej triednej, ďalej je zavedená daň domová. S daňou triednou je spojená daň osobná, ktorá je koncipovaná ako daň z hlavy ukladaná každému, akonáhle dosiahol 17 rokov. V roku 1848 bolo zriadené ministerstvo financií.

Prechod do pomerov samostatnej Československej republiky v roku 1918 nebol ľahký, a to hlavne v oblasti správy daní, pretože vojna ochromila činnosť finančných úradov, veľký počet úradníkov vykonával vojenskú službu a zvyšok personálu sa zaoberal zásobovacou agendou. Nový štát zriadil Ministerstvo financií ČSR v roku 1918 a od prvých počiatkov republiky bola snaha o zjednotenie daňového systému celej krajiny, pretože na Slovensku a Podkarpatskej Rusi existoval odlišný systém daní. K 1. 1. 1928 daňovú sústavu Československa po zásadnej reforme tvorili: daň príjmová, všeobecná daň príjmová postihujúca čistý výnos individuálneho podniku, zvláštna daň príjmová pre právnické osoby, pozemková daň, domová daň, daň rentová, daň z tantiém, daň z vyššieho služného prevyšujúceho stanovenú ročnú hranicu, daň z obohatenia zahrňujúca daň dedičskú a darovaciu, daň z obratu, prepychová daň, spotrebné dane nápojové, spotrebné dane na iné potraviny a spotrebné dane na minerálne oleje, uhlie a motorové vozidlá. Následne bol systém daní iba dopĺňovaný. Kvôli ohrozeniu Nemeckom bol zavedený branný príspevok, ďalej boli zavedené mimoriadne dane z dividend a niektorých cenných papierov pevne zúročených, príspevok na obranu štátu a mimoriadne dane zo zisku.

Od 1. 1. 1954 bola účinná daňová reforma, kedy sa daňový systém rozdelil na dane platené podnikovou sférou a dane a poplatky platené obyvateľstvom. Primárnym cieľom pri zdanení podnikov bolo zabezpečenie dostatku rozpočtových príjmov, kedy však daňové zaťaženie bolo neúmerne vysoké. Pri zdanení obyvateľstva bol charakteristický malý podiel v celkových rozpočtových príjmoch, pričom dominantnú úlohu odohrávala daň zo mzdy.

Napriek niekoľkým novelám daňových zákonov pozostávala daňová sústava až do roku 1990 zo systému odvodov do štátneho rozpočtu, (ktorým podliehali štátne podniky, podniky zahraničného obchodu, akciové spoločnosti a štátne peňažné ústavy), príjmové dane, (ktoré odvádzali podniky), poľnohospodárske dane, dane z obratu, dane zo mzdy, (ktoré odvádzali občania zo svojich miezd a platov), dane z príjmu z literárnej a umeleckej činnosti,

dane z príjmu obyvateľstva (uvalené na prevádzkovanie rôznych súkromných podnikateľských činností), domové dane.

Na konci roku 1989 bolo rozhodnuté, že vtedajšia daňová sústava sa nebude reformovať, ale vytvorí sa nová s účinnosťou od 1. 1. 1993, a práve daňová sústava vytvorená po tomto roku ja základom pre súčasný daňový systém Českej republiky. [7]

2.2 Daň

V právnom poriadku Českej republiky nie je definovaný pojem daň, no napriek tomu ekonomické teórie poskytujú mnohé definície.

Daň je povinná, zákonom uložená platba, ktorá plyní do verejného rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentná a spravidla neúčelová. [8]

Povinnosť platiť daň z právneho uhla pohľadu obmedzuje slobodu jednotlivca. Takýto postup je v právnom štáte možný iba na základe uloženia povinnosti všeobecne záväznou právnou normou, ktorou v prípade daní je vždy zákon. Pretože dane sú určené k hradeniu potrieb, ktoré sú spoločné, plynú do verejného rozpočtu, z ktorého sa tieto potreby hradia či už sa jedná o rozpočet štátu, obce, kraja alebo štátneho fondu. Dane môžu plynúť aj do nadnárodného rozpočtu. Nenávratnosť odlišuje daň predovšetkým od pôžičky, kedy sa majetok po určitej dobe vracia späť. Platí, že zaplatením dane nevzniká subjektu žiadny konkrétny nárok. Neekvivalentnosť znamená, že diel, akým sa jednotlivec podieľa na spoločných príjmoch, nemá žiadny alebo takmer žiadny vzťah k tomu, v akej výške bude participovať na výdajoch verejných rozpočtov alebo spotrebúvať verejne financované statky. Daň je spravidla neúčelová, pretože nikto, kto platí daň, nevie, čo bude z týchto prostriedkov financované.

Z ekonomického pohľadu patria medzi dane i **clá**, ktoré sú charakterizované ako povinná neúčelová platba do štátneho rozpočtu, ktorá sa platí pri prechode tovaru alebo služby cez štátnu hranicu.

2.3 Funkcie daní

Úloha daní spočíva v zaistení príjmov do verejných rozpočtov a v umožnení vykonávania fiškálnej politiky. Fiškálna politika predstavuje širší pojem, ktorý okrem rozpočtových cieľov sleduje i dosahovanie potrebných hodnôt makroekonomických

agregátov. Ako fiškálna, tak aj rozpočtová politika pôsobí bezprostredne na verejné financie. [7]

Dane by predovšetkým mali plniť tri funkcie:

- Alokačnú
- (Re)distribučnú
- Stabilizačnú

Alokačná funkcia rieši problematiku umiestňovania vládnych výdajov a optimálneho rozdelenia medzi verejnou a súkromnou spotrebou.

(Re)distribučná funkcia znamená, že prostredníctvom daní a transferových platieb vláda ovplyvňuje (re)distribúciu príjmov. Bez existencie vlády by vlastníctvo zdrojov, schopností, zručností a určitých dispozícií viedlo k nezvratnému rozdeleniu bohatstva a príjmov, ktoré by malo za následok drastické zvýšenie rozdielu medzi obyvateľstvom.

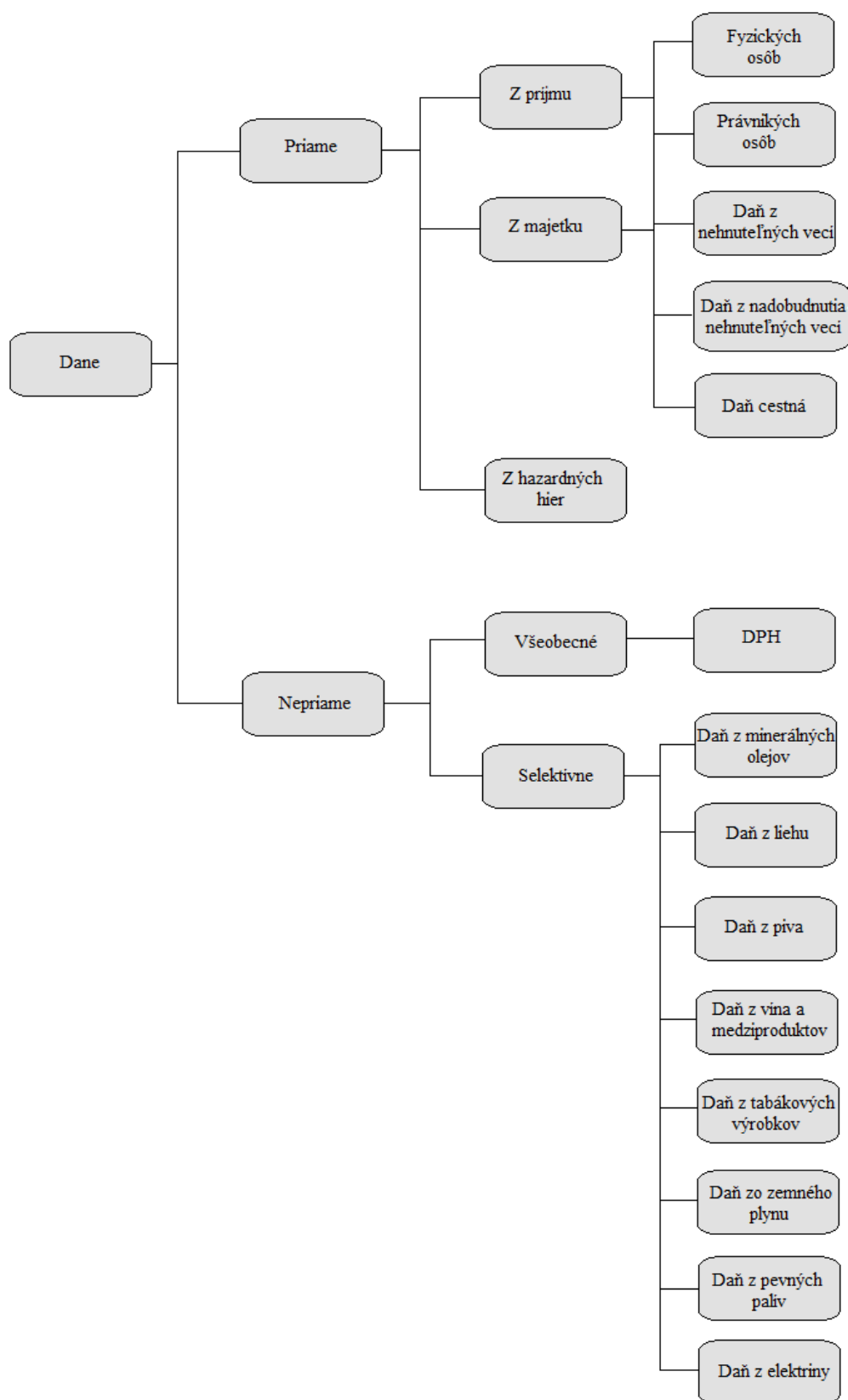
Stabilizačná funkcia znamená zmiernovanie cyklických výkyvov v ekonomike v záujme zaistenia dostatočnej zamestnanosti, cenovej stability a ekonomického rastu.

2.4 Daňový systém ČR

Daňový systém predstavuje súhrn všetkých daní a poplatkov, ktoré sa na danom území vyberajú a taktiež zahŕňa vzťahy medzi jednotlivými daňami a pravidlami, ktorými sa dane vyberajú.

Na to, aby bol daňový systém dobrý, sa kladie mnoho požiadaviek. Primárnou požiadavkou je, aby tento systém zabezpečil dostatočný daňový výnos pre naplnenie verejného rozpočtu. Zároveň by mal byť daňový systém spravodlivý, aby každý platil toľko, koľko odpovedá jeho možnostiam. Dva subjekty, ktoré majú rovnako, by mali platiť rovnako a naopak ten, kto má viac, by mal platiť viac. Daňový systém by mal spĺňať požiadavku jednoduchosti a jednoznačnosti, aby každý vedel dopredu rozsah svojich daňových povinností. Mal by byť efektívny, aby bol minimalizovaný rozdiel medzi stratou úžitku daňových subjektov a výnosom verejných rozpočtov, a tiež sa vyžaduje, aby bol daňový systém perfektne právne formulovaný, odolný voči daňovým únikom, a aby dokázal čo najrýchlejšie reagovať na meniace sa podmienky ekonomiky či spoločnosti. [8]

Obr. 2.1 – Schéma daňového systému v Českej republike



Zdroj: Vlastné spracovanie

Na obrázku č. 2.1 je zobrazená súčasná schéma daňového systému v Českej republike. Ako môžeme vidieť, dane sa členia na priame a nepriame.

2.5 Priame dane

Priame dane sú charakteristické svojou adresnosťou a práve pre svoju adresnosť majú možnosť čo najlepšie sa prispôbiť platobnej schopnosti jednotlivých subjektov. Tieto dane sa teda platia v závislosti od výšky príjmu alebo majetku daňového poplatníka.

Dane z príjmu zahŕňajú daň z príjmu fyzických osôb a daň z príjmu právnických osôb, ktoré upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daniach z príjmov, v znení neskorších predpisov. V súhrne sú tieto dane tretím najdôležitejším rozpočtovým príjmom.

2.5.1 Daň z príjmu fyzických osôb

Daň z príjmu fyzických osôb je univerzálnou daňou a zdaneniu podliehajú všetky zdaniteľné príjmy jednotlivcov. Túto daň priblížim podrobnejšie v kapitole 2.3.

2.5.2 Daň z príjmu právnických osôb

U daní z príjmu právnických osôb sú predmetom dane všetky príjmy z činností a z nakladania s majetkom a u verejne prospešných poplatníkov sú to príjmy z činností uskutočňovaných za účelom dosiahnutia zisku. Verejne prospešný poplatník je poplatník, ktorý svojím právnym jednaním, statutom, stanovami, zákonom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci ako svoju hlavnú činnosť vykonáva činnosť, ktorá nie je podnikaním.

Majetkové dane v českej republike prešli určitými zmenami, ktoré nastali od 1. 1. 2014, kedy bola zrušená trojdaň, ktorá pozostávala z dane dedičskej, darovacej a z dane z prevodu nehnuteľností. V súčasnosti majetkové dane tvoria daň z nehnuteľných vecí, daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí a daň cestná.

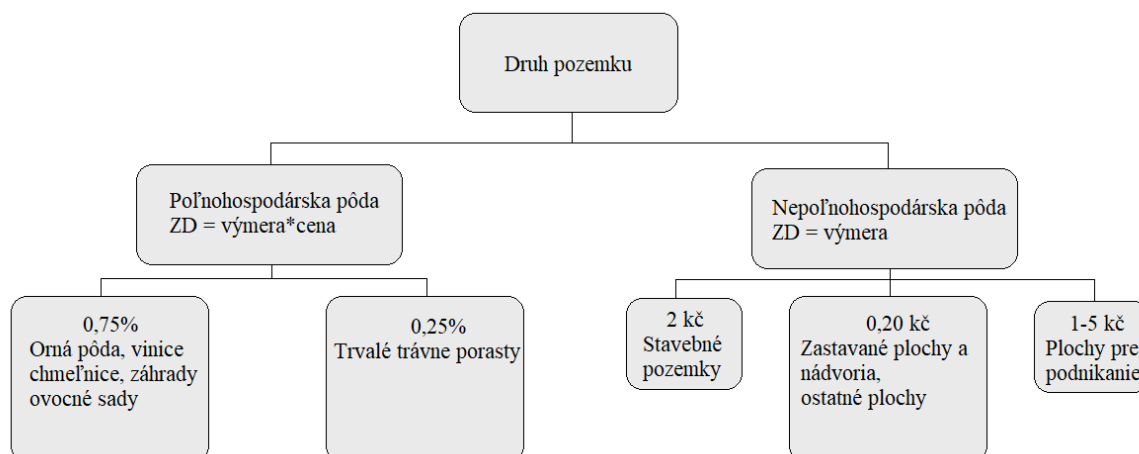
2.5.3 Daň z nehnuteľných vecí

Do tejto dane vpadá daň z pozemkov a daň zo stavieb a jednotiek.

2.5.4 Daň z pozemkov

Predmetom dane z pozemkov sú pozemky na území Českej republiky evidované v katastri nehnuteľností.

Obr. 2.2 - Sadzby dane z pozemkov



Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ZDP

Obrázok popisuje členenie pozemkov na poľnohospodárske, pri ktorých sa základ dane vypočíta ako súčin výmery pozemku v m^2 a ceny pozemku, ďalej člení pozemky na nepoľnohospodárske, kedy je základom dane samotná výmera pozemku v m^2 . Obsahuje tiež sadzby dane pre jednotlivé druhy pozemkov, pričom sadzba dane stavebných pozemkov sa ešte násobí koeficientom 1-5 podľa počtu obyvateľov.

2.5.5 Daň zo stavieb a jednotiek

Predmetom tejto dane sú:

- a) zdaniteľné stavby – budova, inžinierska stavba,
- b) jednotky,

Základom dane zo stavieb je výmera zastavanej plochy v m^2 . Základom dane z jednotiek je výmera podlahovej plochy m^2 vynásobená koeficientom 1,20 alebo 1,22. [10]

Tab. 2.1 - Sadzby dane zo stavieb a jednotiek

Druh stavby/jednotky	Sadzba
Budova obytného domu	2 Kč/1 m ²
Budova pre rodinnú rekreáciu	6 Kč/1 m ²
Garáž	8 Kč/1 m ²
Pre podnikanie v poľnohospodárskej výrobe	2 Kč/1 m ²
Pre podnikanie v priemysle, stavebníctve, doprave, energetike	10 Kč/1 m ²
Pre ostatné druhy podnikania	10 Kč/1 m ²
Ostatné zdaniteľné stavby	6 Kč/1 m ²
Ostatné zdaniteľné jednotky	2 Kč/1 m ²
Ďalšie nadzemné podlažie	0,75 Kč/1 m ²

Zdroj: Vlastné spracované podľa ZDP

Tabuľka 2.1 zobrazuje sadzby dane pre konkrétne druhy stavieb a jednotiek. Pri obytných domoch a bytoch sa sadzba dane násobí koeficientom 1-5 podľa počtu obyvateľov.

2.5.6 Daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí

Táto daň sa odvádza z úplatných prevodov nehnuteľností, teda z predaja nehnuteľností alebo z ich zmien. Netýka sa bezúplatných prevodov, ako je dedičstvo alebo darovanie. Poplatníkom je prevodca vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci, ak ide o nadobudnutie vlastníckeho práva kúpou alebo zmenou a prevodca a nadobúdateľ sa v kúpnej alebo zmennej zmluve nedohodnú, že poplatníkom je nadobúdateľ. Alebo poplatníkom je nadobúdateľ vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci. Základ dane sa stanoví znížením nadobúdacej hodnoty o uznaný výdaj. [11]

Nadobúdacou hodnotou je:

- a) Zjednaná cena,
- b) Porovnávacia daňová hodnota,
- c) Zistená cena,

d) Zvláštna cena,

Daň z nadobudnutia nehnuteľných vecí sa vypočíta ako súčin základu dane zaokrúhleného na celé sto koruny hore a sadzby dane, ktorá činí 4 %.

2.5.7 Daň cestná

Predmetom dane cestnej sú cestné motorové vozidlá a ich prípojné vozidlá, ktoré sú registrované a prevádzkované v Českej republike a používané poplatníkom dane z príjmu PO s výnimkou používania k činnosti verejne prospešného poplatníka dane z príjmu PO, pokiaľ príjmy z jeho činnosti nie sú predmetom dane z príjmu alebo používané poplatníkom dane z príjmu FO k činnosti, z ktorých plynú príjmy zo samostatnej činnosti podľa zákona upravujúceho dane z príjmu.

Základom dane je:

- a) Zdvihový objem motora v cm^3 u osobných automobilov, s výnimkou elektrického pohonu,
- b) Súčet najväčších povolených hmotností na nápravy v tonách a počet náprav u návesov,
- c) Najväčšia povolená hmotnosť v tonách a počet náprav u ostatných vozidiel,

Ročné sadzby dane zo základu dane sú uvedené v *Zákone č. 16/1993 Sb., o dani silniční*, pričom majú rozličné hodnoty, a to podľa zdvihového objemu motora a podľa počtu náprav. Sadzby dane môžu byť znížené o 25 %, 40 % a 48 %, pričom sa berie v úvahu počet mesiacov od dátumu prvej registrácie vozidla. Avšak u vozidiel registrovaných po 31. Decembri 1989 sa sadzba dane zvyšuje o 25 %. Pri použití osobného automobilu je možné aplikovať dennú sadzbu dane, ktorá činí 25 Kč na deň. [9]

2.5.8 Daň z hazardných hier

Poslednou priamou daňou vid' Obr. 2.1.: *Schéma daňového systému v Českej republike* je daň z hazardných hier, ktorá bola zavedená 1. 1. 2017. Poplatníkom dane je držiteľ základného povolenia alebo ten, kto prevádzkuje hazardnú hru, ďalej ohlasovateľ hazardnej hry, alebo ten kto prevádzkuje hazardnú hru, k jej povoleniu je treba ohlásenie. Predmetom tejto dane je prevádzkovanie hazardných hier v Českej republike a k jej prevádzkovaniu je potrebné mať povolenie podľa zákona upravujúceho hazardné hry alebo

podľa zákona musí byť táto hra ohlásená. Základom dane je súčet dielových základov dane, ktoré tvoria čiastku, o ktorú úhrn prijatých a nevrátených vkladov prevyšuje úhrn vyplatených výhier. Sadzba dane činí 23 % alebo 35 % podľa druhu hazardných hier. [14]

2.6 Nepriame dane

Nepriame dane sú pojmom, ktorý označuje daň zo spotreby. Táto daň je zahrnutá v cene tovarov a služieb, ktoré nakupuje a hradí poplatník. Nepriame dane zvyšujú cenu tovarov a služieb.

Medzi nepriame dane patrí daň z pridanej hodnoty, ekologické dane a spotrebné dane. Spotrebné dane predstavujú nepriame dane selektívneho charakteru, ktoré sa vzťahujú len na vybraný druh tovaru, takzvané vybrané výrobky, ktorými sú minerálne oleje, lieh, pivo, víno, medziprodukty, a tabakové výrobky.

Daň z pridanej hodnoty je najdôležitejšou nepriamou daňou daňového systému v českej republike a zároveň najzložitejšou daňou. Túto daň platia všetci pri nákupe väčšiny tovarov, avšak odvádza ju predajca.

2.6.1 Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty sa mnohokrát vyskytuje aj pod skratkou DPH. Táto daň je odvádzaná do štátneho rozpočtu postupne, kedy každý výrobca, alebo poskytovateľ služieb odvádza DPH zo svojej pridanej hodnoty.

DPH sa vzťahuje na dodanie tovarov, dovoz tovarov s miestom plnenia v tuzemsku a poskytovanie služby za úplatu osobou povinnou k dani, v rámci uskutočňovania ekonomickej činnosti, s miestom plnenia v tuzemsku. Ďalej táto daň dopadá na obstarávanie tovarov z iného členského štátu Európskej únie za úplatu, uskutočnené tuzemskou osobou povinnou k dani v rámci uskutočňovania ekonomickej činnosti.

Pod pojmom osoba povinná k dani rozumieme fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá samostatne uskutočňuje ekonomické činnosti.

Platcom sa stane osoba povinná k dani so sídlom v tuzemsku, ak za najviac 12 bezprostredne predchádzajúcich po sebe idúcich kalendárnych mesiacov presiahne obrát 1 000 000 českých korún.

V súčasnosti platia v Českej republike tri sadzby dane z pridanej hodnoty. Základná sadzba, ktorá činí 21%, prvá znížená sadzba dane 15% a druhá znížená sadzba dane 10%.

Daň z pridanej hodnoty sa počíta dvoma metódami, a to metódou zhora, kedy sa daň počíta prostredníctvom koeficientu alebo metódou zdola, kedy je daň zistená pomocou sadzby.

Daň na vstupe je daň, ktorá je obsiahnutá v čiastke za prijaté plnenie, pri obstaraní a dovoze tovarov, daň pri poskytnutí služieb osobou registrovanou k dani.

Daňou na výstupe rozumieme daň, ktorú je platca povinný priznať zo základu dane za uskutočnené zdaniteľné plnenie.

Platcovi môže vzniknúť na konci zdaňovacieho obdobia, ktorým je štvrt'rok alebo kalendárny mesiac, buď vlastná daňová povinnosť, alebo nadmerný odpočet, ktorý vzniká, ak odpočet dane prevyšuje daň na výstupe za zdaňovacie obdobie. Daňové priznanie sa podáva do 25 dni po skončení zdaňovacieho obdobia, kedy je daň aj splatná. [15]

2.6.2 Energetické dane

Podľa názvu energetických daní je zrejmé, že z obrázku. 2.1.: *Schéma daňového systému v Českej republike* sem patrí daň zo zemného plynu, daň z pevných palív a daň z elektriny. Predmet dane sa líši v závislosti na druhu energetického produktu. Predmetom dane je zemný plyn a niektoré ďalšie plyny, pevné paliva - čierne uhlie, hnedé uhlie, koks a ostatné uhl'ovodíky, rašelina, vrátane rašelinového steliva a ďalej elektrina. Zdaňovacím obdobím je kalendárny mesiac. Platca dane má povinnosť podať návrh na registráciu k dani na colnom úrade najneskôr v deň vzniku povinnosti daň priznať a zaplatiť.

Význam týchto daní s výrazne ekologickou podstatou sa pomaly zvyšuje, kvôli nátlaku Európskej únie. Energetické dane boli v Českej republike zavedené až od roku 2008. [8]

2.6.3 Spotrebné dane

Spotrebné dane sú selektívnymi daňami zo spotreby, ktoré sú zavádzané buď za účelom regulácie ceny určitých komodít na trhu, alebo aby zvýšili príjmy do štátneho rozpočtu. Spotrebnej dani podlieha päť komodít tovarov, ktoré sú zdaňované jednotlivými spotrebnými daňami. Ide o daň z minerálnych olejov, daň z liehu, daň z vína a medziproduktov, daň z piva a daň z tabakových výrobkov a zo surového tabaku. Základom týchto daní je množstvo danej komodity vyjadrené vo fyzických jednotkách. Sadzby dane pre tieto komodity sú pevné a diferencované. Platcami dane sú výrobcovia a prevádzkovatelia tzv. daňových skladov a poplatníci sú kupujúci výrobkov, pretože daň je obsiahnutá v cene

výrobku. Zdaňovacím obdobím pre vybrané výrobky s výnimkou dovážaných vybraných výrobkov je kalendárny mesiac. Platcovia, ktorým vznikla povinnosť daň priznať a zaplatiť, sú povinní predložiť daňové priznanie samostatne za každú daň, a to do 25. dňa po skončení zdaňovacieho obdobia, v ktorom táto povinnosť vznikla. Správu spotrebných daní od roku 2006 vykonáva Colný úrad. [8]

Za ostatné daňové príjmy môžeme považovať poistné na sociálne zabezpečenie a príspevok na štátnu politiku zamestnanosti, pretože plynú do verejného rozpočtu alebo štátnych fondov a spĺňajú všetky základné podmienky dane. Predstavujú jednu platbu, v ktorej je zahrnuté poistné na nemocenské poistenie, dôchodkové a príspevok na štátnu politiku zamestnanosti.

3 Daň z príjmu fyzických osôb

Daň z príjmu fyzických osôb je základom každého moderného daňového systému. Táto daň je veľmi komplikovaná, a to kvôli tomu, že sú na ňu kladené rôzne požiadavky, ako napríklad zohľadnenie sociálneho postavenia poplatníkov, re-distribúcia príjmov od osôb s vyššími príjmami k osobám s nižšími príjmami. Svojimi konštrukčnými prvkami má prispieť k tomu, aby sa poplatník správal v súlade so stanovenými prioritami spoločnosti a na to využíva oslobodenie od dane, odpočty od základu dane a zľavy na dani. [8]

Poplatníkmi dane z príjmu fyzických osôb sú fyzické osoby. Poplatníci sú daňovými rezidentmi ČR, alebo daňovými nerezidentmi.

Daňový rezident je fyzická osoba, ktorá má na území Českej republiky trvalý pobyt, alebo osoba, ktorá tu nemá trvalý pobyt, ale obvykle sa zdržuje na území Českej republiky, tzn., že v priebehu roku tu pobýva aspoň 183 dní. Daňový rezidenti majú daňovú povinnosť, ktorá sa vzťahuje na príjmy plynúce zo zdrojov na území Českej republiky a tiež plynúce zo zdrojov v zahraničí.

Daňovými nerezidentmi sú poplatníci, ktorí sa na danom území zdržujú napríklad iba za účelom štúdia a majú daňovú povinnosť, ktorá sa vzťahuje iba na príjmy plynúce zo zdrojov na území Českej republiky. [13]

3.1 Predmet dane

Podľa zákona č. 586/1992 Sb., o dani z príjmov rozdeľujeme príjmy fyzických osôb do piatich kategórií.

Príjmy zo závislej činnosti, ktoré upravuje §6 ZDP, kde zaraďujeme príjem zo súčasného alebo skoršieho pracovnoprávneho, služobného alebo členského pomeru a obdobného pomeru, v ktorých daňovník pri výkone práce pre platiteľa príjmu je povinný dbať príkazov platiteľa, plnenie v podobe funkčného pôžitku; príjmy člena družstva, spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným, komanditistu komanditnej spoločnosti; odmeny člena orgánu právnickej osoby a likvidátora.

Príjmy zo samostatnej činnosti, upravené v §7 ZDP, ak nepatria do § 6 ZDP, kde zaraďujeme príjem z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva, príjem zo

živnostenského podnikania, príjem z iného podnikania, podiel spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti a komplementára komanditnej spoločnosti na zisku.

Príjmy z kapitálového majetku §8 ZDP, kde patria napríklad podiely na zisku obchodnej korporácie alebo podielového fondu, ak je v ňom podiel predstavovaný cenným papierom, a úroky z držby cenných papierov, podiely na zisku tichého spoločníka z účasti na podnikaní a iné.

Príjmy z nájmu, ktoré sú upravené v §9 ZDP, kde zaraďujeme napríklad príjmy z nájmu nehnuteľných vecí a bytov, alebo príjmy z nájmu hnuteľných vecí, okrem príležitostného nájmu.

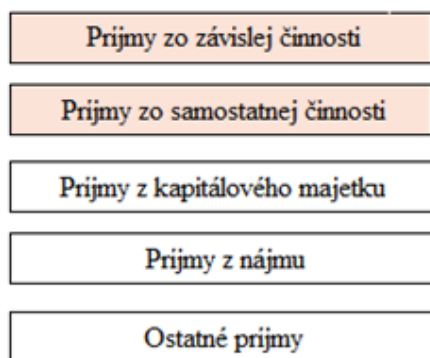
Ostatné príjmy, upravené v §10 ZDP, pri ktorých dochádza k zvýšeniu majetku, pokiaľ nejde o príjmy podľa § 6 až §9, napr. príjmy z príležitostných činností alebo z príležitostného nájmu hnuteľných vecí.

Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z príjmov uvádza v § 4 príjmy, ktoré oslobodzuje od dane. Takýmto typom príjmu sú napríklad príjmy z predaja rodinného domu a súvisiaceho pozemku, alebo jednotky, pokiaľ v ňom predávajúci mal bydlisko najmenej po dobu 2 rokov bezprostredne pred predajom, príjmy z predaja nehnuteľných vecí, ak presiahne doba medzi nadobudnutím vlastníckeho práva k týmto nehnuteľným veciam a ich predajom dobu 5 rokov, príjem získaný vo forme dávky alebo služby z nemocenského poistenia, alebo dôchodkového poistenia, dávka pre osobu so zdravotným postihnutím, dávka pomoci v hmotnej núdzi, plnenie z vyživovacej povinnosti, a iné.

3.2 Základ dane z príjmov FO

Príjmy fyzických osôb sú rozdelené do niekoľkých častí, teda do piatich dielových základov dane, a to z toho dôvodu, že rôzne druhy príjmu majú odlišnú využiteľnosť. Zmyslom zdanenia príjmu je postihnúť iba disponibilný príjem, čiže ten, ktorý zostane poplatníkom na jeho využitie.

Obr. 3.1 - Dielové základy dane z príjmov fyzických osôb



Zdroj: Vlastné spracovanie

Obr. 3.1 zobrazuje 5 dielových základov dane z príjmov FO. Prvé dva dielové základy dane zahŕňujú príjmy plynúce z činnosti, to spravidla sústavné. Ide o najvýznamnejšiu časť príjmov a práve tieto príjmy sú zdaniteľnými príjmami sociálneho poistného.

Základ dane z príjmov FO sa vypočíta ako súčet dielových základov dane. V situácií, kedy by bol súčet základov dane príjmov zo samostatnej činnosti, z nájmu, z kapitálového majetku a z ostatných príjmov nulový alebo záporný, tak základom dane z príjmov FO je iba základ dane príjmov zo závislej činnosti.

3.3 Úprava základu dane a výpočet dane

Základ dane môžeme upravovať o **položku odčítateľnú od základu dane**, ktorou je napríklad **daňová strata**, ktorá vznikla a bola vymeraná za predchádzajúce zdaňovacie obdobie alebo jeho časť, a to najviac v 5 zdaňovacích obdobiach nasledujúcich bezprostredne po období, za ktoré sa daňová strata vymeriava.

Ďalej môžeme základ dane znížiť o **nezdanieľné časti základu dane**, ktoré sú definované v §15 ZDP a od základu dane je možné odčítať napríklad:

- a) **hodnotu bezúplatného plnenia**, pokiaľ úhrnná hodnota bezúplatných plnení v zdaňovacom období presiahne 2% zo základu dane alebo činí minimálne 1000 Kč, v úhrne je možné však odčítať najviac 15% zo základu dane; ako bezúplatné plnenia na zdravotnícke účely sa považuje odber krvi alebo orgánu, ktoré sa oceňujú čiastkou 3000 Kč a 20 000 Kč,

- b) **úroky** zaplatené v zdaňovacom období z úveru zo stavebného sporenia a hypotečného úveru, ktoré sú určené na bytové potreby, ako napríklad výstavba bytového alebo rodinného domu, kúpa pozemku na výstavbu, ktorá bude zahájená do 4 rokov, kúpa rodinného domu a iné účely uvedené v §15 ZDP; základ dane je možné znížiť maximálne o čiastku 300 000 Kč za spoločne hospodáriacu domácnosť,
- c) **penzijné pripoistenie so štátnym príspevkom** podľa zmluvy o penzijnom pripoistení so štátnym príspevkom, ktoré sa uzatvára medzi poplatníkom a penzijnou spoločnosťou, pričom je možné po znížení o 12 000 Kč odčítať maximálne 24 000 Kč,
- d) **súkromné životné poistenie**, ktoré znižuje základ dane maximálne o 24 000 Kč a výplata poistného plnenia v zmluve zjednaná je až po 60 kalendárnych mesiacoch od uzavretia zmluvy a najskôr v roku, kedy poplatník dosiahne vek 60 rokov,
- e) **členské príspevky**, ktoré sa v zdaňovacom období platia členom odborovej organizácie; čiastka, ktorú je možné odčítať od základu dane je vo výške 1,5% zdaniteľných príjmov podľa § 6, avšak najviac 3 000 Kč za zdaňovacie obdobie,
- f) **úhrady za skúšky overujúce výsledky ďalšieho vzdelávania**, pokiaľ neboli hrazené zamestnávateľom a neboli uplatnené ako výdaj; základ dane sa znižuje najviac o čiastku 10 000 Kč.

Takto znížený základ dane o odpočítateľné položky a nezdaniteľné časti základu dane sa zaokrúhľuje nadol, na celé sto koruny. Následne sa zo zaokrúhleného základu dane počíta daň, ktorá sa zistí vynásobením zaokrúhleného základu dane a sadzby dane, ktorá činí 15%.

Okrem 15%-tnej sadzby dane existuje aj **solidárne zvýšenie dane**, ktoré činí 7% a týka sa iba príjmov zo závislej činnosti a príjmov zo samostatnej činnosti. Uplatňuje sa v prípade, ak vznikne kladný rozdiel medzi súčtom príjmov zahrňovaných do dielového základu dane podľa § 6 a dielového základu podľa § 7 v príslušnom zdaňovacom období a 48 násobkom priemernej mzdy, ktorú stanovuje zákon upravujúci poistné sa sociálne zabezpečenie. [13]

Po zistení daňovej povinnosti môže poplatník dane z príjmov fyzických osôb uplatniť **zľavy na dani**, ktoré znižujú vypočítanú daň. Zľavy na dani uvádza § 35ba ZDP, ktorými sú:

- a) základná zľava na poplatníka vo výške 24 840 Kč,
- b) zľava v rovnakej výške na manžela/manželku, žijúcu s poplatníkom v spoločne hospodáriacej domácnosti, pokiaľ nemá príjem presahujúci 68 000 Kč za zdaňovacie obdobie, pričom do príjmu nezahrňujeme dávky štátnej sociálnej podpory, dávky pomoci v hmotnej núdzi, dávky osobám so zdravotným postihnutím a ďalšie príspevky uvedené v § 35ba ZDP,
- c) základná zľava na invaliditu v čiastke 2 520 Kč, ak poberá poplatník invalidný dôchodok pre invaliditu prvého alebo druhého stupňa,
- d) rozšírená zľava na invaliditu vo výške 5 040 Kč, pokiaľ poberá poplatník invalidný dôchodok pre invaliditu tretieho stupňa,
- e) zľava na držiteľa preukazu ZTP/P vo výške 16 140 Kč, v prípade, že poplatník je držiteľom preukazu ZTP/P,
- f) zľava na študenta vo výške 4 020 Kč u poplatníka, ktorý sa sústavne pripravuje na budúce povolanie štúdiom alebo predpísaným výcvikom, až do dovŕšenia 26 rokov, v prípade doktorského štúdia do 28 rokov,
- g) zľava za umiestnenie dieťaťa, ktorá odpovedá výške výdajov preukázateľne vynaložených poplatníkom za umiestnenie vyživovaného dieťaťa v predškolskom zariadení, avšak maximálne je možné uplatniť zľavu do výšky minimálnej mzdy, ktorá s účinnosťou od 1. 1. 2018 činí 12 200 Kč,
- h) zľava na evidenciu tržieb vo výške 5000 Kč, ktorú je možné uplatniť v zdaňovacom období, kedy poplatník po prvýkrát zaevidoval tržbu, najviac je možné však uplatniť výšku kladného rozdielu medzi 15% základu dane zo samostatnej činnosti a základnej zľavy na poplatníka,

Poplatník dane z príjmu fyzických osôb môže ďalej uplatniť **daňové zvýhodnenie** formou zľavy na dani a daňového bonusu na vyživované deti žijúce s poplatníkom v spoločne hospodáriacej domácnosti. Zľavu na dani môže poplatník uplatniť až do výšky daňovej povinnosti za príslušné zdaňovacie obdobie. Poplatník môže daňový bonus uplatniť iba pokiaľ jeho výška činí aspoň 100 Kč, najviac však 60 300 Kč ročne. K 1. 1. 2018 sú platné tieto ročné čiastky, ktorými je možné znížiť vypočítanú daň:

- a) na prvé dieťa – 15 204 Kč,

- b) na druhé dieťa – 19 404 Kč,
- c) na tretie a každé ďalšie dieťa – 24 204 Kč,

Zdaňovacím obdobím dane z príjmu fyzických osôb je kalendárny rok.

3.4 Príjmy zo samostatnej činnosti

Príjmy zo samostatnej činnosti predstavujú druhý najvýznamnejší príjem fyzických osôb. Jedná sa však o príjmy, ktoré plynú poplatníkovi z nezávislej činnosti. Tieto príjmy môžeme rozdeliť do dvoch kategórií, a to na príjmy plynúce z podnikania a na príjmy plynúce z inej samostatnej činnosti.

Príjmami z podnikania rozumieme príjmy z takých činností, ktoré uskutočňuje podnikateľ samostatne, na vlastný účet, zodpovednosť, živnostenským alebo obdobným spôsobom so zámerom činiť tak sústavne a s cieľom dosiahnutia zisku. Týmto príjmami sú:

- a) príjmy z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva uskutočnené podnikateľom,
- b) príjmy zo živnosti vykonávanej na základe živnostenského oprávnenia,
- c) príjmy z iného podnikania, ku ktorému je potreba podnikateľskej oprávnenie,
- d) podiel spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti a komplementára komanditnej spoločnosti na zisku,
- e) príjem z nájmu majetku vloženého do obchodného majetku,

K príjmom plynúcim z inej samostatnej činnosti nie je potreba mať žiadne zvláštne oprávnenie a takýmto príjmom je napríklad:

- a) príjmy z užitia alebo poskytnutia priemyslového a iného duševného vlastníctva a autorských práv, do tejto kategórie patria aj príjmy za umelecké diela a literárne diela, príjmy z tvorby softwarových produktov,
- b) príjmy plynúce z výkonu nezávislého povolania, ako sú napríklad architekti, profesionálni športovci a iné ďalšie nezávislé povolania,

Na začiatku podnikateľskej činnosti si musí podnikateľ premyslieť, ako bude evidovať svoje príjmy a výdaje z podnikania, ako stanoví svoj základ dane a vypočíta daňovú povinnosť. Následne si musí zvoliť, ktorá možnosť evidencie bude pre neho najvýhodnejšia.

V Českej republike si môžu podnikatelia, ktorí sú fyzickými osobami zvoliť účtovníctvo, daňovú evidenciu, výdaje percentom z príjmov alebo si môžu daň stanoviť pomocou správcu dane.

V nasledujúcej časti kapitoly budú tieto možnosti teoretický popísané.

3.5 Účtovníctvo

Účtovníctvo je nástroj, ktorého úlohou je verne zobrazit' ekonomickú skutočnosť účtovnej jednotky. Umožňuje zaznamenávať informácie a sledovať v podniku stav a pohyb majetku a iných aktív, záväzkov vrátane dlhov, nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia.

Vedenie účtovníctva je upravené legislatívne, a to **zákonom č. 563/1991 Sb., o účtovníctve, ďalej vyhláškou Ministerstva financií č. 500/2002 Sb.**, ktorou sa uskutočňujú niektoré ustanovenia zákona o účtovníctve, pre účtovné jednotky, ktoré účtujú v sústave podvojného účtovníctva a sú podnikateľmi. Ďalej je upravené **Českými účtovnými štandardami**, na ktoré nadväzujú ďalšie zákony a normy.

Účtovné jednotky vedú účtovníctvo za účtovné obdobie, ktorým môže byť kalendárny rok alebo hospodársky rok, ktorý začína prvým dňom iného mesiaca, než je Január.

Základnými funkciami účtovníctva sú informačná funkcia, kontrolná, dôkazná, rozhodovacia, riadiaca a funkcia slúžiaca pre daňové účely. Informačná funkcia informuje podnikateľa o hospodárení podniku, tak isto aj ostatných užívateľov a poskytuje dôležité informácie pre rozhodovacie procesy. Kontrolná funkcia účtovníctva umožňuje podnikateľovi kontrolovať hospodárenie a stav majetku. Dôkazná funkcia môže slúžiť ako podklad pri riešení obchodných sporov. Pomocou rozhodovacej a riadiacej funkcie môže podnikateľ rozhodovať o budúcich investíciách. Funkcia slúžiaca pre daňové účely spočíva v tom, že na základe výsledku hospodárenia je podnikateľ schopný stanoviť svoj základ dane.

Účtovná jednotka musí viesť účtovníctvo tak, aby bolo:

- a) **správne** – v súlade so zákonom a účtovnými predpismi,
- b) **úplne** – aby boli zaúčtované všetky účtovné prípady, ktoré s obdobím vecne a časovo súvisia,

- c) **preukázateľné** – účtovné záznamy musia odpovedať skutočnosti a je prevedená inventarizácia,
- d) **zrozumiteľné** – sme schopní jednoznačne určiť obsah účtovných prípadov,
- e) **prehľadné a trvanlivé** – účtovné záznamy musia byť vytvorené a uložené tak, aby zaručili trvanlivosť a aby ich bolo možné bez problémov vyhľadať, [2]

Účtovné jednotky sú povinné zachytávať skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva pomocou účtovných dokladov. Skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva, sa nazývajú účtovnými prípadmi, a tie sú zaznamenávané v účtovných knihách.

Účtovný doklad je účtovný záznam v listinnej či elektronickej podobe, vystavený účtovnou jednotkou. Tento doklad môže byť vnútorný, ktorý slúži na zachytenie účtovných prípadov vo vnútri účtovnej jednotky alebo môže byť vonkajší, ktorý vzniká medzi účtovnou jednotkou a jej okolím. Účtovný doklad by mal obsahovať náležitosti ako označenie, obsah, účastníkov, peňažnú čiastku, okamžik vyhotovenia dokladu, okamžik uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s okamžikom vyhotovenia, podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad a osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie.

3.5.1 Účtovné knihy

Účtovné knihy sú účtovné záznamy v listinnej alebo elektronickej podobe, v ktorých sú zapísané účtovné prípady. Týmito knihami sú denník, hlavná kniha, kniha podsúvahových účtov a kniha analytických účtov. [2]

Všetky účtovné jednotky, ktoré vedú účtovníctvo v plnom rozsahu, musia viesť denník, hlavnú knihu, knihu analytických účtov a knihu podsúvahových účtov.

Účtovné jednotky, ktoré vedú účtovníctvo v zjednodušenom rozsahu, nemusia viesť knihu analytických účtov a knihu podsúvahových účtov. Denník a hlavná kniha sú však záväzné aj pre účtovné jednotky vedúce účtovníctvo v zjednodušenom rozsahu. \

Denník chronologicky za sebou zachytáva účtovné prípady, časovo usporiadané v postupnosti podľa ich vzniku. Listy denníka musia byť očíslované, tak ako aj jednotlivé riadky. Jeden účtovný prípad tvorí denníkovú položku. Denník by mal o jednom účtovnom zápise obsahovať aspoň číslo riadku denníka, dátum zapísania položky do denníka, druh a číslo dokladu, slovný popis operácie, účty má dať a dať, čiastku.

Hlavná kniha obsahuje syntetické účty, v ktorých vecne usporadúva účtovné zápisy. Poskytuje informácie o stave a pohybe zložiek aktív, pasív, nákladov a výnosov. Syntetické účty v hlavnej knihe musia odpovedať účtovnému rozvrhu a mali by obsahovať zostatky ku dňu otvorenia hlavnej knihy, súhrnné obraty strán má dať a dal najviac za kalendárny mesiac a zostatky k okamihu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Kniha analytických účtov podrobne rozvádza účtovné zápisy hlavnej knihy. Peňažné čiastky v knihách analytických musia odpovedať príslušným súhrnným peňažným čiastkam, obratu alebo zostatku syntetických účtov. Kniha analytických účtov používa vyjadrenie v peňažných jednotkách.

Kniha podsúvahových účtov sa používa pre účtovné zápisy, ktoré sa nevykonávajú v denníku, hlavnej knihe a ani v knihe analytických účtov. V knihe podsúvahových účtov sa sledujú skutočnosti, ktorých znalosť je podstatná na posúdenie majetkovoprávnej situácie účtovnej jednotky a jej ekonomických zdrojov, ktoré možno využiť. Účtuje sa tu o iných aktívach a iných pasívach, ktoré nespĺňajú podmienky na zaúčtovanie v účtoch hlavnej knihy.

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje na účtovné jednotky, ktorými sú:

- a) všetky právnické osoby,
- b) organizačné zložky štátu,
- c) fyzické osoby:
 - zapísané v obchodnom registri,
 - ktorých obrat presiahol 25 000 000 Kč za predchádzajúci kalendárny rok,
 - ktoré vedú účtovníctvo na základe vlastného rozhodnutia,
 - ktoré sú podnikateľmi a sú spoločníkmi združenými v spoločnosti a aspoň jeden zo spoločníkov vedie účtovníctvo,
 - povinnosť viesť účtovníctvo im ukladá zvláštny právny predpis,
- d) fondy uvedené v § 1 odst. 2 ZOÚ [17]

Od prvého Januára 2016 sa účtovné jednotky ďalej rozdeľujú do kategórií mikro, malá, stredná a veľká účtovná jednotka.

Tab. 3.1 – Kategorizácia účtovných jednotiek

	Mikro ak neprekročí 2 kritéria	Malá ak neprekročí 2 kritéria	Stredná ak neprekročí 2 kritéria	Veľká ak prekročí aspoň 2 kritéria
Hodnota aktív	9 000 000 Kč	100 000 000 Kč	500 000 000 Kč	500 000 000 Kč
Čistý obrat	18 000 000 Kč	200 000 000 Kč	1000 000 000 Kč	1000 000 000 Kč
Priemerný počet zamestnancov	10	50	250	250

Zdroj: Vlastné spracovanie

Účtovné jednotky môžu účtovať v **sústave podvojného účtovníctva**, a to buď v plnom rozsahu, alebo v zjednodušenom rozsahu. Účtujú teda podvojnými zápismi o stave a pohybu majetku a iných aktív, záväzkov vrátane dlhov, o nákladoch, výnosoch a o výsledku hospodárenia.

Česká legislatíva umožňuje účtovať aj prostredníctvom **jednoduchého účtovníctva**, kde predmetom účtovníctva sú príjmy, výdaje, majetok a záväzky.

Jednoduché účtovníctvo môže viesť účtovná jednotka, ktorá :

- nie je platcom DPH,
- celkové príjmy za posledné uzavreté účtovné obdobie nepresiahnu 3 000 000 Kč,
- hodnota majetku nepresiahne 3 000 000 Kč,
- je spolkom, pobočným spolkom, odborovou organizáciou, pobočnou odborovou organizáciou, medzinárodnou odborovou organizáciou alebo pobočnou medzinárodnou odborovou organizáciou, organizáciou zamestnávateľov, medzinárodnou organizáciou zamestnávateľov, pobočnou organizáciou zamestnávateľov, pobočnou medzinárodnou organizáciou zamestnávateľov, cirkvou, náboženskou spoločnosťou, cirkevnou inštitúciou, honebným spoločenstvom,

3.5.2 Účtovníctvo v zjednodušenom rozsahu

Zákon o účtovníctve definuje v § 9 tie účtovné jednotky, ktoré môžu viesť zjednodušený rozsah účtovníctva.

Fyzické osoby, ktoré sú mikro a malými účtovnými jednotkami, môžu viesť zjednodušený rozsah účtovníctva, ale iba v tom prípade, že nemajú povinnosť mať účtovnú závierku overenú audítorom.

Povinnosť auditu majú mikro účtovné jednotky v prípade, že to vyžadujú zvláštne právne predpisy. Malé účtovné jednotky majú povinnosť auditu, ak sú akciovou spoločnosťou alebo zvereneckým fondom a k súvahovému dňu účtovného obdobia dosiahnu aspoň jednu z hodnôt:

- a) aktíva celkom 40 000 000 Kč,
- b) ročný úhrn čistého obratu 80 000 000 Kč,
- c) priemerný počet zamestnancov 50,

Ostatné malé účtovné jednotky, ak dosiahnu aspoň dve z hodnôt.

Účtovné jednotky, ktoré vedú účtovníctvo v zjednodušenom rozsahu môžu zostaviť účtovný rozvrh, v ktorom uvedú iba účtovné skupiny a nemusia využívať analytické a podsúvahové účty. Zároveň môžu spojiť účtovanie v denníku s účtovaním v hlavnej knihe. Pri vedení zjednodušeného účtovníctva sa nepoužíva ustanovenie o oceňovaní reálnou hodnotou. Účtovné jednotky zostavujú účtovnú závierku v zjednodušenom rozsahu. [2]

3.5.3 Dlhodobý majetok

Dlhodobý majetok je podstatnou a dôležitou súčasťou aktív účtovnej jednotky. Dlhodobým majetkom je spravidla majetok, ktorého doba použiteľnosti je dlhšia než jeden rok. Tento majetok sa nespotrebuje, ale postupne sa behom svojej doby použiteľnosti opotrebuje a poskytuje dlhodobý ekonomický prospech. [2]

Dlhodobý majetok pozostáva z:

- a) nehmotného majetku,
- b) hmotného majetku,
- c) finančného majetku,

Základné postupy účtovania o dlhodobom nehmotnom a hmotnom majetku upravuje Český účtovný štandard č. 013 v súlade so zákonom o účtovníctve č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 500/2002 Sb., v znení neskorších predpisov. [4]

Dlhodobý nehmotný majetok

V tejto kategórii majetku sa nachádzajú nehmotné výsledky výskumu a vývoja, software, oceniteľné práva, goodwill a iný dlhodobý nehmotný majetok s dobou použiteľnosti viac, ako jeden rok a od výšky ocenenia určenou účtovnou jednotkou, pri splnení povinností stanovených zákonom. Dobou použiteľnosti sa rozumie doba, pre ktorú je majetok v súčasnosti využiteľný alebo zachovateľný pre ďalšiu činnosť.

Dlhodobý hmotný majetok

Dlhodobý hmotný majetok sa rozdeľuje na dve zložky, podľa toho či sa odpisuje alebo neodpisuje.

Do dlhodobého hmotného majetku odpisovaného zaraďujeme stavby, samostatne hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí, pestovateľské celky trvalých porastov, dospelé zvieratá a ich skupiny, oceňovací rozdiel k nadobudnutému majetku a iný dlhodobý hmotný majetok.

Dlhodobým hmotným majetkom, avšak neodpisovaným sú pozemky, umelecké diela a zbierky.

Dlhodobý finančný majetok

Dlhodobým finančným majetkom rozumieme majetkové cenné papiere a dlhové cenné papiere. Predpokladaná držba alebo zmluvná platnosť tohto majetku je dlhšia než jeden rok. Dlhodobý finančný majetok oceňujeme k dátumu obstarania obstarávacou cenou zvýšenou o vedľajšie obstarávacie náklady, ako napríklad poplatky banke.

Oceňovanie pri obstaraní dlhodobého majetku

Pojem oceňovanie znamená v účtovníctve priradzovanie peňažnej hodnoty k jednotlivým účtovným položkám. Oceňovanie dlhodobého majetku je dôležité pre posúdenie finančnej situácie účtovnej jednotky a pre finančnú analýzu. V účtovníctve sa pri obstaraní majetku používajú rôzne druhy cien:

- a) **obstarávacia cena** je cena, za ktorú bol majetok obstaraný, vrátane nákladov súvisiacich s jeho obstaraním, jedná sa o najčastejšiu formu vstupnej ceny, ktorá sa používa u majetku obstaraného za úplatu,
- b) **vlastné náklady** zahŕňajú priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť, ako napríklad materiál, mzdy, poprípade vlastné náklady zahŕňajú aj priraditeľné nepriame náklady, ktoré sa vzťahujú k výrobe alebo inej činnosti, ocenenie vlastnými nákladmi sa používa u majetku vytvoreného vlastnou činnosťou,
- c) **reprodukčná obstarávacia cena** je cena, za ktorú bol majetok obstaraný v dobe, kedy sa o ňom účtuje, najčastejšie sa toto ocenenie používa pri majetku nadobudnutým darom, pri vložnom majetku, pri novo zistenom majetku, napríklad pri inventarizácií,
- d) **menovitá hodnota** sa používa na oceňovanie peňažných prostriedkov a cenín, pohľadávok pri ich vzniku a na ocenenie záväzkov, [2]

Odpisovanie dlhodobého majetku

Ak si účtovná jednotka obstará dlhodobý majetok, náklady na jeho obstaranie nie je možné zahrnúť naraz do nákladov, ale postupne počas jednotlivých rokov životnosti majetku. Postupné zahrňanie obstarávacej ceny do nákladov sa vykonáva prostredníctvom odpisov. Odpisy sa uplatňujú pri dlhodobom nehmotnom a hmotnom majetku, okrem majetku neodpisovaného, ktorým sú pozemky, umelecké diela a zbierky.

Podľa zákona o účtovníctve sa odpisuje majetok prostredníctvom účtovných odpisov a z hľadiska zákona o daniach z príjmov sa odpisuje pomocou daňových odpisov.

Účtovné odpisy by mali čo najpresnejšie vyjadrovať opotrebenie majetku a pomáhať k reálnemu vykazovaniu hodnoty majetku a rozložiť obstarávaciu cenu majetku do nákladov behom doby životnosti majetku. Účtovná jednotka si musí sama vytvoriť odpisový plán, na základe ktorého postupuje pri vyčíslení odpisov. Taktiež si sama stanoví sadzby, a to buď podľa predpokladanej doby používania majetku alebo podľa vzťahu k výkonu. Vypočítané odpisy musí účtovná jednotka zaokrúhľovať na celé koruny nahor. Pri odpisovaní majetku musí účtovná jednotka taktiež zohľadňovať predpokladanú zostatkovú hodnotu, ktorou je zdôvodniteľná kladná odhadovaná čiastka, ktorú by mohla účtovná jednotka získať v okamihu predpokladaného vyradenia majetku, po odpočítaní predpokladaných nákladov

súvisiacich s vyradením. Následne účtovná jednotka aktualizuje odpisový plán tak, aby sa za plánovanú dobu použitia majetku súčet vykázaných a plánovaných odpisov vrátane predpokladanej zostatkovej hodnoty rovnal obstarávacej cene majetku. [4]

Daňové odpisy sa zisťujú mimo účtovne pre účely stanovenia základu dane a nezobrazujú vždy skutočné opotrebenie majetku.

Hmotným majetkom sa pre účely ZDP rozumejú samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí, ktorých vstupná cena je vyššia než 40 000 Kč, ďalej budovy, domy, jednotky, pestovateľské celky trvalých porastov s dobou plodnosti dlhšou než tri roky, dospelé zvieratá a ich skupiny, ktorých vstupná cena je vyššia než 40 000 Kč a iný majetok vymedzený v § 26 ZDP.

Nehmotný majetok sa podľa ZDP odpisuje, ak bol nadobudnutý úplatne, vkladom člena obchodnej korporácie, tichého spoločníka, premenou, darovaním alebo zdedením alebo, ak bol vytvorený vlastnou činnosťou za účelom obchodovania s ním alebo k jeho opakovanému poskytovaniu a zároveň jeho cena je vyššia než 60 000 Kč a doba použiteľnosti dlhšia než jeden rok. Nehmotným majetkom, ktorý sa odpisuje sú nehmotné výsledky výskumu a vývoja, software, ocenené práva a iný majetok vymedzený zvláštnym právnym predpisom.

Odpisy nehmotného majetku, ku ktorému má poplatník právo užívania na dobu neurčitú, sa aplikujú metódou rovnomernou na audiovizuálne dielo po dobu 18 mesiacov, na software a nehmotné výsledky výskumu a vývoja 36 mesiacov, zriaďovacie výdaje 60 mesiacov a ostatný nehmotný majetok 72 mesiacov. Odpisy sa stanovujú mesačne, počínajúc nasledujúcim mesiacom po dni, v ktorom boli splnené podmienky pre odpisovanie. Odpisy nehmotného majetku sa taktiež, ako aj odpisy hmotného majetku zaokrúhľujú nahor na celé koruny. [4]

Pri daňovom odpisovaní hmotného majetku sa hmotný majetok zaradi do odpisovej skupiny.

Tab. 3.2 – Odpisové skupiny s uvedenou dobou odpisovania

Odpisová skupina	Doba odpisovania
1	3 roky
2	5 rokov
3	10 rokov
4	20 rokov
5	30 rokov
6	50 rokov

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ZDP

Po zvolení odpisovej skupiny a zistení doby odpisovania majetku, sa majetok môže odpisovať buď rovnomernou metódou alebo zrýchlenou metódou. Spôsob odpisovania novo obstaraného majetku si stanoví vlastník, s tým že metódu počas odpisovania nie je možné zmeniť. Majetok je možné odpisovať maximálne do výšky vstupnej ceny, poprípade do zvýšenej vstupnej ceny. [4]

Pri rovnomernom odpisovaní sú odpisovým skupinám priradené maximálne ročné odpisové sadzby. Pre jednotlivé roky sa odpis vypočíta ako násobok vstupnej ceny a percentuálnej odpisovej sadzby. Účtovné jednotky, ktoré sú prvým odpisovateľom majetku, zaradeného v prvej až tretej odpisovej skupine, môžu použiť ročné odpisové sadzby pri zvýšení odpisu o 20 %, 15 % alebo 10 %, pričom ZDP v § 31 definuje, na ktorý majetok nie je možné uplatniť tieto zvýšené sadzby.

Pri zrýchlenom odpisovaní sú odpisovým skupinám priradené koeficienty pre výpočet odpisov. V prvom roku odpisovania sa odpis vypočíta ako podiel vstupnej ceny a priradeného koeficientu pre zrýchlené odpisovanie. I v tomto prípade je možné v prvom roku zvýšiť odpis, ako pri rovnomernom odpisovaní. V ďalších rokoch sa odpisy vypočítajú ako podiel dvojnásobku zostatkovej ceny majetku a rozdielu medzi priradeným koeficientom zrýchleného odpisovania platným v ďalších rokoch odpisovania a počtom rokov, po ktoré bol už majetok odpisovaný.

Technickým zhodnotením sa pre účely ZDP rozumejú výdaje na dokončené nadstavby, prístavby, stavebné úpravy, rekonštrukcie a modernizácie majetku, ak u jedného majetku v úhrnu za zdaňovacie obdobie prevýšili čiastku 40 000 Kč. Pri technickom zhodnotení u rovnomerne odpisovaného hmotného majetku sa používa špeciálne stanovená sadzba, ktorú uvádza § 31 ZDP. U zrýchleného odpisovania sa používa odlišne stanovený koeficient pre zvýšenú zostatkovú cenu.

Technické zhodnotenie u nehmotného majetku predstavuje výdaje na ukončené rozšírenie vybavenosti alebo použiteľnosti nehmotného majetku, ak u jedného majetku prevyšuje čiastku 40 000 Kč. K zostatkovej cene odpisovaného majetku sa pripočíta hodnota technického zhodnotenia a vydelením sa počtom zostávajúcich mesiacov, po ktoré sa má majetok ešte odpisovať. Po technickom zhodnotení audiovizuálneho diela sa musí tento majetok odpisovať ešte minimálne 9 mesiacov, software a nehmotné výsledky výskumu a vývoja po dobu 18 mesiacov a ostatný nehmotný majetok do dobu 36 mesiacov. [4]

3.5.4 Postup pri otváraní účtov

Na otváranie a uzatváranie súvahových účtov slúžia účty účtovej skupiny 70, konkrétne účet 701 – Počiatočný účet rozvážny a účet 702 – Konečný účet rozvážny.

Účtovná jednotka otvára účtovné knihy podľa § 17 odst. 1 ZÚ :

- a) ku dňu vzniku povinnosti viesť účtovníctvo,
- b) k prvému dňu účtovného obdobia,
- c) ku dňu vstupu do likvidácie,
- d) k ďalším prípadom uvedeným v tomto zákone,

Súvahové účty účtovná jednotka otvára podvojným zápisom súvzťažne s účtom **701 – Počiatočný účet rozvážny**, a to tak, že počiatočné stavy aktívnych účtov sú prevedené zo strany *Dal* účtu 701 na vrub príslušných účtov aktív. Počiatočné stavy pasívnych účtov sú prevedené zo strany *Má dať* účtu 701 v prospech príslušných účtov pasív. Tento účet sa používa iba k prvému dňu účtovného obdobia. [6]

Tab. 3.3 – Počiatočný účet rozvážny

Účtovná operácia	MD	D
Prevod počiatočných stavov aktívnych účtov	Aktívne účty	701
Prevod počiatočných stavov pasívnych účtov	701	Pasívne účty
Prevod výsledku hospodárenia	701	431

Zdroj: Vlastné spracovanie

U individuálneho podnikateľa sa zúčtovanie zisku alebo straty vykonáva pomocou účtu **491 – Účet individuálneho podnikateľa**. Prevod zisku sa zaúčtuje na stranu *Dal* účtu 491

súvzťažne s účtom **431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovacom riadení**. Strata sa pri otváraní účtovných kníh zaúčtuje na stranu Má dať účtu 491 a na stranu Dal účtu 431.

3.5.5 Postup na konci účtovného obdobia

Zostavením účtovnej závierky účtovnej jednotky vrcholia účtovné práce za celé účtovné obdobie. Pred zostavením účtovnej závierky sa k poslednému dňu účtovného obdobia uzatvárajú účtovné knihy.

Práce pri uzatváraní je možné rozdeliť do dvoch častí:

- a) **prípravné práce**, kedy sa vykonáva inventarizácia a zaúčtovanie účtovných operácií na konci účtovného obdobia,
- b) **účtovná uzávierka**, pri ktorej sa zistí výsledok hospodárenia pred zdanením, vypočíta sa daň a zaúčtuje sa daňová povinnosť a uzavru sa všetky účty.

Zistenie výsledku hospodárenia

Výsledok hospodárenia sa zisťuje v účtovníctve vo výkaze zisku a straty porovnávaním nákladov a výnosov. Náklady sú meradlom spotreby, poprípade opotrebením majetku účtovnej jednotky. Náklady sú zachytené v účtovníctve v piatej účtovej triede. Na strane Má dať účtujeme prírastky nákladových účtov súvzťažne v prospech účtov aktív alebo pasív. Výnosy predstavujú peňažne vyjadrený ekvivalent za uznané výkony účtovnej jednotky. Sú zachytené v šiestej účtovej triede a prírastky výnosových účtov účtujeme na stranu Dal súvzťažne s účtami aktív alebo pasív. Náklady a výnosy pre potreby zistenia výsledku hospodárenia rozdeľujeme do dvoch činností:

- a) náklady a výnosy z prevádzkovej činnosti,
- b) náklady a výnosy z finančnej činnosti,

Prevádzkový výsledok hospodárenia zistíme ako rozdiel medzi prevádzkovými výnosmi a nákladmi. Finančný výsledok hospodárenia sa zistí tak isto, ale z finančných výnosov a nákladov. Súčtom prevádzkového a finančného výsledku hospodárenia zistíme výsledok hospodárenia za bežnú činnosť.

Aby sme získali daňový základ, je potreba účtovný výsledok hospodárenia upraviť o rôzne položky, ktoré pripočítavame alebo odpočítavame. Pripočítavame daňovo neúčinné náklady, napríklad náklady na reprezentáciu, dary, ostatné pokuty a penále, účtovné odpisy a

iné. Ďalej odpočítame výnosy, ktoré nepodliehajú dani alebo sú od dani oslobodené. Príkladom nákladu, o ktorý môžeme znížiť základ dane je daňový odpis majetku. Následne základ dane upravujeme o nezdaniiteľné časti základu dane a o položky odčítateľné od základu dane. Výsledný základ dane zaokrúhlime na celé sto koruny nadol a vynásobíme sadzbou dane z príjmu fyzických osôb 15 %. Výsledkom je daň, ktorú možno upravovať o zľavy na dani a daňový bonus.

Daň sa zaúčtuje na stranu Má dať účtu **591 – Daň z príjmu z bežnej činnosti – splatná** a na stranu dal na účet **341 – Daň z príjmov**.

Postup pri uzatváraní účtov

Pred zostavením účtovnej závierky je potrebné uzavrieť účty hlavnej knihy, ktoré účtovná jednotka uzatvára:

- ku dňu zániku povinnosti viesť účtovníctvo,
- k poslednému dňu účtovného obdobia,
- ku dňu predchádzajúcemu dňu vstupu do likvidácie,
- ku dňu zrušenia bez likvidácie s výnimkou premien,
- k ďalším prípadom uvedeným v § 17 odst. 2 ZOÚ,

Súvahové účty účtovná jednotka uzatvára tak, že konečné zostatky aktívnych účtov prevedie na vrub účtu **702- Konečný účet rozvážny** a konečné zostatky pasívnych účtov sú prevedené v prospech účtu 702.

Výsledkové účty účtovná jednotka uzatvára prevedením konečných zostatkov nákladových účtov na vrub účtu **710 – Účet zisku s straty** a konečné zostatky výnosových účtov sú prevedené v prospech účtu 710. Výsledok hospodárenia sa prevedie z účtu 710- **Účet zisku s straty** v prospech účtu **702- Konečný účet rozvážny**. Prostredníctvom účtov 702 a 710 zostavuje účtovná jednotka účtovnú závierku. [6]

Tab. 3.4 – Konečný účet rozvážny

Účtovná operácia	MD	D
Prevod konečných stavov aktívnych účtov	702	Aktívne účty
Prevod konečných stavov pasívnych účtov	Pasívne účty	702
Prevod výsledku hospodárenia z Účtu zisku a strát	710	702

Zdroj: Vlastné spracovanie

Účtovná závierka

Účtovná závierka je nedeliteľným celkom a zároveň verejným dokumentom, z ktorého môžu čerpať informácie napríklad obchodní partneri, banky a iné osoby.

Účtovnú závierku tvorí:

- a) súvaha,
- b) výkaz zisku a strát,
- c) príloha,
- d) prehľad o peňažných tokoch,
- e) prehľad o zmenách vlastného kapitálu,

Vyhláška č. 500/2002 Sb., stanovuje pre jednotlivé kategórie účtovných jednotiek rozsah a spôsob zostavenia účtovnej závierky v plnom a v skrátenom rozsahu.

Účtovná závierka môže byť zostavená buď v **skrátenom rozsahu**, alebo v **plnom rozsahu**. Skrátený rozsah závierky môžu zostavovať účtovné jednotky, ktoré nemajú povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom. Skrátený výkaz zisku a strát zostavujú účtovné jednotky neauditované, ktoré nie sú obchodnou spoločnosťou.

Účtovná závierka môže byť riadna, mimoriadna alebo priebežná. **Riadna účtovná závierka** sa zostavuje k poslednému dňu účtovného obdobia, k súvahovému dňu.

Mikro a malé účtovné jednotky zostavujú iba **súvahu, výkaz zisku a strát a prílohu**.

Súvaha poskytuje informácie o finančnej pozícii účtovnej jednotky. Podáva v peňažnom vyjadrení prehľad o majetku – aktívach a o zdrojoch krytia majetku – pasívach. Rozvaha môže byť zahajovania, počiatočná a konečná.

Výkaz zisku a strát je dôležitý zdroj informácií o finančnej výkonnosti podniku za určitý časový interval. Poskytuje informácie o nákladoch, výnosoch a výsledku hospodárenia.

Príloha sa zostavuje popisným spôsobom alebo vo forme tabuliek. Účtovná jednotka v prílohe vysvetľuje a dopĺňa informácie obsiahnuté v súvahe a vo výkaze zisku a strát.

3.6 Daňová evidencia

Vedenie daňovej evidencie upravuje ZDP v § 7b, ktorý stanovuje iba obsah daňovej evidencie. Táto evidencia obsahuje príjmy a výdaje v členení potrebnom pre zistenie základu dane a ďalej údaje o majetku a dlhoch. Spôsob a formu vedenia daňovej evidencie si môže ľubovoľne stanoviť podnikateľ.

Daňovú evidenciu si môže viesť podnikateľ sám, pričom si však musí uvedomiť, že vedenie daňovej evidencie vyžaduje znalosť zákonov, ktoré sa vzťahujú k jeho podnikateľskej činnosti, alebo môže poveriť vedením evidencie svojho zamestnanca, alebo poverí inú kvalifikovanú fyzickú či právnickú osobu. Ak sa tak rozhodne, je vhodné uzavrieť s príslušnou fyzickou alebo právnickou osobou zmluvu o vedení daňovej evidencie, kde budú špecifikované činnosti, forma predania a spracovania daňovej evidencie, cena služby a obojstranné zodpovednosti subjektov. [1]

Základným princípom daňovej evidencie je oddelené evidovanie príjmov a výdajov v peňažnom denníku od evidencie majetku a dlhov a pomocných knihách.

Cieľom daňovej evidencie je:

- a) preukázateľná evidencia príjmov a výdajov oddelene od evidencie majetku a dlhov,
- b) rozdelenie vykazovania príjmov a výdajov na daňové a nedaňové, ktoré slúži k stanoveniu základu dane z príjmu fyzických osôb za dané zdaňovacie obdobie,
- c) zdroj informácií pre podnikateľa o vlastnej podnikateľskej činnosti,

Pri zahájení podnikateľskej činnosti by mal podnikateľ vytvoriť **interné smernice**, ktorých spracovanie však nie je vymedzené ZDP, ale nepriamo vyplýva z iných zákonov. Interná smernica môže byť stručným dokumentom, ktorý sa uschováva spolu so všetkými knihami a dokladmi. Konkrétny rozsah internej smernici závisí na každom podnikateľovi zvlášť. Môžu byť spracované popisným spôsobom, prípadne vo forme tabuliek. V interných smerniciach môžu byť údaje, ako napríklad meno a priezvisko podnikateľa, IČ, DIČ, dátum zahájenia podnikania, predmet a forma podnikania, podpisové vzory, zmluvy o hmotnej zodpovednosti, zoznam skratiek, kódov, symbolov, spôsob odpisovania hmotného majetku a iné údaje.

Ďalej sa odporúča, aby podnikateľ zostavil **súpis majetku** vo forme bilancie, kde je konkrétne zloženie majetku, ktoré má podnikateľ k dispozícii pri zahájení podnikania a ďalej

kde sú zdroje krytia majetku, ktoré hovoria, odkiaľ podnikateľ získal prostriedky na obstaranie majetku. Majetok určený k podnikaniu musí byť ocenený a zapísaný do súpisu majetku, ktorý umožňuje zápis majetku do daňovej evidencie a slúži ako podklad pre vyplnenie prehľadu o majetku a dlhoch na začiatku zdaňovacieho obdobia.

Oceňovanie majetku a dlhov v daňovej evidencii

Oceňovanie hmotného, nehmotného a finančného majetku sa vykonáva vstupnou cenou, ktorou sa rozumie:

- a) **obstarávacia cena**, ktorou sa rozumie cena, za ktorú bol majetok nakúpený, vrátane výdavkov súvisiacich s jeho obstaraním, napr. dopravné, clo, montáž,
- a) **reprodukčná obstarávacia cena**, kedy sa ocenenie zisťuje podľa zákona č. 157/1997 Sb., o oceňovaní majetku, pričom ocenenie majetku sa uskutoční ku dňu zaradenia do daňovej evidencie a požíva sa napríklad pri novo zistenom majetku inventarizáciou,
- b) **vlastné náklady**, ak bol majetok obstaraný vo vlastnej réžii, kedy vlastnými nákladmi sa rozumejú priame náklady, poprípade i priraditeľné nepriame náklady vynaložené na vytvorenie oceňovaného majetku,
- c) **ocenenie cenou stanovenou pre bezúplatné plnenie**, pokiaľ podnikateľ zahrňuje do svojho obchodného majetku majetok nadobudnutý darovaním alebo ako súčasť dedičstva a od nadobudnutia tohto majetku neuplynula doba dlhšia než 5 rokov, je takýto majetok ocenený podľa oceňovacej vyhlášky, ak však uplynula doba dlhšia než 5 rokov od nadobudnutia majetku, je nutne použiť reprodukčnú obstarávaciu cenu,

Do obstarávacej ceny majetku obstaraného prostredníctvom finančného leasingu sa zahrňujú výdaje súvisiace s jeho obstaraním, ktoré hradí užívateľ.

Ostatný majetok sa oceňuje obstarávacou cenou, vlastnými nákladmi alebo cenou určenou podľa zákona o oceňovaní majetku ku dňu nadobudnutia u majetku nadobudnutého bezúplatne.

Ceniny a peňažné prostriedky sa oceňujú menovitou hodnotou.

Pohľadávky sa oceňujú menovitou hodnotou pohľadávky, avšak pohľadávky nadobudnuté postúpením sa oceňujú obstarávacou cenou a pohľadávky nadobudnuté bezúplatne sa oceňujú cenou určenou ku dňu ich nadobudnutia podľa zákona o oceňovaní majetku.

Pri vzniku dlhov sa dlhy oceňujú menovitou hodnotou a pri prevzatí sa dlhy oceňujú obstarávacou cenou

Taktiež by mal podnikateľ vyhotoviť **súpis zriaďovacích výdajov**, ktoré súvisia s podnikateľskou činnosťou. Zriaďovacie výdaje sú výdaje, ktoré súvisia so zahájením podnikateľskej činnosti. Takýmito výdajmi sú napríklad súdne a notárske poplatky, poplatky za kolky pri vybavovaní výpisu z registra trestov, poplatok za vystavenie živnostenského oprávnenia, poplatky za konzultácie s daňovým poradcom a iné. Podnikateľ si musí uschovať doklady, aby nimi dokázal riadne výdaje doložiť.

Existujú dva spôsoby, ako môže podnikateľ zriaďovacie výdaje zahrnúť do výdajov daňových v peňažnom denníku, a to buď ihneď po otvorení evidencie príjmov a výdajov, alebo ich do výdajov daňových zahrnie až na konci zdaňovacieho obdobia v rámci uzávierkovej úpravy výdajov daňových ako nepeňažnú operáciu.

3.6.1 Otvorenie daňovej evidencie

Daňová evidencia sa otvára otvorením peňažného denníka s prevodom počiatočných zostatkov peňažných prostriedkov v hotovosti, na účtoch v bankách, prípadne i priebežných položiek z minulého zdaňovacieho obdobia. Ďalej sa otvára kniha pohľadávok, kniha dlhov a pomocné knihy. V knihe pohľadávok, knihe dlhov a v pomocných knihách môže podnikateľ pokračovať i v ďalšom zdaňovacom období, ale zápisy v ďalšom zdaňovacom období musí od seba zreteľne odlišiť.

Podnikateľ otvára daňovú evidenciu:

- a) ku dňu zahájenia podnikateľskej činnosti,
- b) prvý deň zdaňovacieho obdobia,

3.6.2 Knihy v daňovej evidencii

Podnikateľ môže evidovať príjmy a výdaje ručne, alebo môže využiť software pre evidenciu príjmov a výdajov.

Zápisy v peňažnom denníku sa uskutočňujú chronologicky, to znamená v časovom slede, podľa jednotlivých dokladov s rozpisom na príjmy a výdaje s členením na daňové a

nedaňové tak, aby prehľad o príjmoch a výdajoch vyhovoval príslušným právnym predpisom, hlavne ZDP.

Peňažný denník – denník príjmov a výdajov

Peňažný denník môže byť určený pre:

- a) evidenciu príjmov a výdajov v hotovosti,
- b) evidenciu príjmov a výdajov prevedených bankou,
- c) evidenciu priebežných položiek,

Do **príjmov daňových** patrí napríklad príjem z predaja tovarov, výrobkov, služieb, nepotrebného materiálu, príjem z predaja obchodného majetku, prijaté zálohy od odberateľov, prijaté dotácie z úradu práce na vytvorenie nového pracovného miesta, príjem preplatku na cestnej dani od finančného úradu a iné.

Tie príjmy, ktoré už boli raz zdanené u zdroja, sú **príjmami nedaňovými** a nezahŕňajú sa do základu dane. Sú to napríklad prijaté úvery a pôžičky, prijaté splátky pôžičiek, peňažné vklady podnikateľa, prijaté dotácie na obstaranie dlhodobého hmotného majetku, DPH na výstupe, príjem preplatku dane z príjmu FO, príjem preplatku poistného podnikateľa.

Výdajmi daňovými môže byť napríklad nákup materiálu, tovarov, drobného dlhodobého hmotného majetku, drobného dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého nehmotného majetku, mzdové výdaje zamestnancov, zriaďovacie výdaje, nájomné kancelárie, konzultácie u daňového poradcu, opravy a údržba, nákup cenín, bankové poplatky, daň z nehnuteľností, daň z nadobudnutia nehnuteľností, cestná daň a ďalšie.

Výdaje, ktoré neznižujú základ dane sú **výdaje nedaňové**. Týmito výdajmi sú napríklad nákup dlhodobého hmotného majetku, technické zhodnotenie, DPH na vstupe, bezúplatné plnenie, zdravotné, dôchodkové a nemocenské poistenie podnikateľa, manko v pokladni a v ceninách a iné.

Zápisy v peňažnom denníku bývajú obvykle doložené príjmovým a výdajovým pokladničným dokladom a bankovými výpismi.

Príjmový pokladničný doklad preukazuje príjem hotových peňazí do pokladne. Príjmy do pokladne môžu byť zaznamenávané denne, týždenne, mesačne, pričom ak by boli zaznamenávané kumulovane za určité obdobie, odporúča sa vyhotoviť **zberný príjmový**

doklad s rozdelením tržieb na tržby za výrobky, služby a s uvedením zdroja príjmu, aby boli zaistené požiadavky kladené na peňažný denník.

Výdajový pokladničný doklad preukazuje výdaj hotových peňazí z pokladne a tento výdaj je zaistený napríklad dokladom o zaplatení, paragónmi, ústrižkami poštových poukázok a i. Výdaje môžu byť zaznamenávané tiež denne alebo za dlhšie časové obdobie, kedy sa používa zberný výdajový doklad, kde sa odporúča výdaje členiť z časového hľadiska a podľa druhu platby. Kumulácia výdajov a taktiež príjmov sa neodporúča za obdobie dlhšie, než jeden mesiac.

Bankový výpis z účtu informuje platcu i príjemcu peňažných prostriedkov o pohybe na účte, pričom bankový výpis môže mať elektronickú alebo písomnú podobu. Podľa bankových dokladov zaznamenávame úhrady pohľadávok a dlhov, priebežné položky, výbery pre osobnú spotrebu podnikateľa, peňažné vklady podnikateľa a ďalšie finančné transakcie. Ak sa podnikateľ rozhodne pre výber hotovosti z bankového účtu, ako doklad sa používajú výberné lístky.

Denník príjmov a výdajov môže obsahovať tieto údaje:

- a) dátum uskutočnenia transakcie,
- b) označenie daňového dokladu,
- c) stručný popis transakcie,
- d) prehľad o peňažných prostriedkoch v hotovosti v členení na príjem, výdaj a zostatok,
- e) prehľad o peňažných prostriedkoch na bankových účtoch v členení na príjem, výdaj a zostatok,
- f) prehľad o príjmoch, ktoré sú predmetom dane z príjmu,
- g) prehľad o príjmoch, ktoré nie sú predmetom dane z príjmu, alebo sú od dane z príjmu oslobodené,
- h) prehľad o výdajoch súvisiacich s príjmami, ktoré sú predmetom dane z príjmu,
- i) prehľad o výdajoch súvisiacich s príjmami, ktoré nie sú predmetom dane z príjmu, alebo sú od dane z príjmu oslobodené,
- j) prehľad o príjmoch a výdajoch na priebežných položkách,

O ďalšom členení denníku príjmov a výdajov rozhodne podnikateľ, podľa svojho uváženia a potrieb.

Kniha pohľadávok slúži na evidenciu pohľadávok podnikateľa u iných subjektov. Podrobnosť a analytickosť evidencie pohľadávok sa odvíja od rozsahu a zložitosti príslušnej podnikateľskej činnosti. Základom evidencie pohľadávok je kniha vydaných faktúr, v ktorej je evidencia pohľadávok z dodávateľsko-odberateľských vzťahov. Podnikateľ môže viesť buď jednu knihu pohľadávok alebo viacero kníh, kde vedie oddelene pohľadávky napríklad podľa jednotlivých činností, podľa subjektov a podobne.

Kniha pohľadávok obsahuje záznamy o dlžníkoch za nesplnené dodávky, poskytnutých zálohách a závdavkoch, pohľadávky za manka a škody, pohľadávky z titulu dane z príjmu či iných priamych daní, nároky u nepriamych daní, poskytnuté pôžičky, ceniny vydané formou zálohy pracovníkom, zúčtovanie platieb poistného na sociálne zabezpečenie, príspevku na štátnu politiku zamestnanosti a poistného na verejné zdravotné poistenie a ostatné pohľadávky.

Kniha dlhov slúži na evidenciu dlhov voči iným subjektom. U väčšiny podnikateľov pre evidenciu dlhov je dôležitá kniha prijatých faktúr, v ktorej je evidencia dlhov z bežných dodávateľsko-odberateľských vzťahov. Tak, ako aj u knihy pohľadávok môže podnikateľ viesť jednu či viacero kníh.

Kniha dlhov by mala obsahovať dlhy voči dodávateľom, prijaté zálohy a závdavky, dlhy z titulu dane z príjmu a ďalších priamych daní, dlhy u nepriamych daní, zúčtovanie platieb poistného na sociálne zabezpečenie, príspevku na štátnu politiku zamestnanosti a poistného na verejné zdravotné poistenie, prijaté úvery, materiál prevzatý k spracovaniu alebo oprave a ostatné dlhy.

V knihe pohľadávok a dlhov sa uskutočňuje zápis vtedy, ak dôjde k vzniku, zániku alebo zmene pohľadávok či dlhov.

Okrem peňažného denníka, knihy pohľadávok a knihy záväzkov sa vedú v daňovej evidencii aj pomocné knihy a karty, v ktorých zápisy sú doložené internými dokladmi. Interným dokladom môže byť príjemka alebo výdajka, protokol o zaradení majetku do užívania a iné interné doklady. Najčastejšie používanými pomocnými knihami v daňovej evidencii sú kniha dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku, kniha drobného majetku, kniha pre sledovanie cenín, karty zásob, kniha pre sledovanie nepriamych daní, mzdová agenda, karty zákonných rezerv, karty časového rozlíšenia výdavkov a kniha evidencie jázd.

Kniha-karta dlhodobého nehmotného / hmotného majetku slúži na evidenciu DHM a DNM majetku, pričom každý majetok a eviduje na karte zvlášť. Karty pre túto

evidenciu obsahujú názov a popis majetku, dátum obstarania a uvedenia do užívania, ocenenie, inventárne číslo, metóda daňových odpisov dlhodobého hmotného majetku, dátum a spôsob vyradenia.

Kniha dlhodobého drobného hmotného a nehmotného majetku eviduje drobný majetok od čiastky stanovenej podnikateľom, pričom tento majetok eviduje v knihe dohromady. Kniha drobného majetku obsahuje názov drobného majetku, dátum obstarania a zaradenia do užívania, označenie dokladu, ocenenie, inventárne číslo, dátum a spôsob vyradenia.

Evidencia zásob sleduje zásoby bez ohľadu na ich spôsob obstarania. Na kartách zásob môže podnikateľ tiež evidovať aj hmotný majetok v ocenení do 40 000 Kč, ktorého doba použiteľnosti je dlhšia než jeden rok. Ak podnikateľ prevádzkuje maloobchodnú činnosť, pri ktorej je náročné viesť skladové karty podľa jednotlivých zásob, môže použiť „kontrolu korunou“, ktorá však musí byť zaznamenaná v internej smernici. Princípom je oceňovanie zásob v predajných cenách, pričom prírastky zásob sa oceňujú predajnou cenou a táto hodnota sa pričíta k celkovému zostatku zásob a úbytok zásob sa zapisuje na základe vykázaných tržieb. K poslednému dňu zdaňovacieho obdobia sa na základe skutočného stavu zásob zisteného pri inventarizácii prepočíta hodnota zásob v predajných cenách a v obstarávacích cenách. Stav zásob v obstarávacích cenách sa uvádza do prehľadu majetku a záväzkov.

Evidencia cenín slúži na zaznamenanie nákupu cenín podľa jednotlivých druhov cenín a ich výdaj do spotreby. Ceninami sú stravné lístky, poštové známky, kolky, diaľničné nálepky, telefónne karty. Kniha cenín obsahuje druh ceniny, ocenenie, dátum obstarania a údaje o množstve a cene, označenie dokladu, dátum a spôsob použitia, vrátane množstva a ceny.

Mzdová agenda hovorí o mzde zamestnanca, o vykonávaných zrážkach a slúži ako podklad pre kontrolu správcu dane, sociálnych a zdravotných orgánov, pričom túto agendu vedie podnikateľ, ktorý zamestnáva zamestnancov. Mzdová agenda zahŕňa mzdové listy, výplatné pásky, výplatné listiny, daňové prehlásenia, evidenčné listy dôchodkového poistenia a iné. Zúčtovanie miezd zamestnancov sa vykonáva na mzdových listoch, ktoré vedie zamestnávateľ pre každého zamestnanca za príslušné zdaňovacie obdobie. Základnými náležitosťami mzdového listu sú poplatnícke meno, rodné číslo, bydlisko, meno a rodné číslo osoby, na ktorú uplatňuje zľavu na dani a daňové zvýhodnenie, výšky jednotlivých nezdaniteľných čiastok podľa § 35ba ZDP a daňové zvýhodnenie a výšky jednotlivých

nezdaniteľných čiastok základu podľa § 15, čiastok zľavy na dani podľa § 35ba, deň nástupu poplatníka do zamestnania a iné.

Kniha evidencie jász slúži pre evidenciu použitia dopravných prostriedkov a mala by obsahovať údaje o dopravnom prostriedku, dátum jazdy, cieľ jazdy a účel, počet prejdenných kilometrov, stav tachometru na začiatku zdaňovacieho obdobia a na konci zdaňovacieho obdobia. Táto kniha sa pre každé vozidlo vedie zvlášť. Podnikateľ nemusí viesť knihu jász v prípade, že uplatňuje paušálne výdaje na pohonné hmoty a zároveň nie je platcom dane z pridanej hodnoty.

3.6.3 Uzavretie daňovej evidencie

Poplatník, ktorý vedie daňovú evidenciu, je povinný k poslednému dnu zdaňovacieho obdobia zistiť skutočný stav zásob, hmotného majetku, pohľadávok a záväzkov. Zákon o dani z príjmov však nešpecifikuje, akým spôsob má byť toto zistenie skutočných stavov vykonané. Aby sme zistili skutočný stav zásob a majetku, musíme ho najprv identifikovať a následne spočítať, odvážiť alebo zmerať. V účtovníctve sa tento typ činnosti nazýva fyzická inventúra. Na zistenie skutočného stavu pohľadávok a záväzkov musíme pracovať s prvotnými dokladmi, ako sú napríklad faktúry, objednávky, dodacie listy, obchodné zmluvy a iné. Cieľom je zistiť či v evidencii pohľadávok a záväzkov máme zachytené všetky existujúce pohľadávky a záväzky. V účtovníctve na vyjadrenie takejto situácie používame termín - dokladová inventúra.

Po zistení skutočných stavov vyššie spomínaných položiek je potrebné vykonať zápis o zistení skutočných stavov. Zákon o dani z príjmov taktiež nedefinuje obsah a ani formu tohto zápisu a vyhotovenie zápisu je v kompetencii poplatníka a je na ňom, ako sa s touto skutočnosťou vyrovná.

Pri porovnávaní skutočných stavov so stavmi v daňovej evidencii môžu vzniknúť rozdiely. Jedná sa o manka a škody. Mankom rozumieme inventarizačný rozdiel, kedy skutočný stav je nižší, než stav vykázaný v daňovej evidencii a škoda je fyzické znehodnotenie majetku poplatníka z objektívnych a subjektívnych príčin, pričom majetok je v dôsledku škody vyradený. Ak poplatníkovi teda vzniknú takéto rozdiely, je povinný o tieto rozdiely upraviť základ dane. Za výdaje pre daňové účely nie je možné uznať manka a škody presahujúce náhrady. Daňovo uznateľnými sú taktiež škody, ktoré vznikli v dôsledku živelných pohrôm alebo škody, ktoré podľa potvrdenia polície spáchal neznámy páchateľ.

Poplatník musí doložiť výšku škody posudkom poisťovne alebo posudkom súdneho znalca.
[3]

3.6.4 Uzávierková úprava príjmov a výdajov daňových

Po zistení hodnoty príjmov a výdajov z peňažného denníka, je potrebné podľa Zákona o dani z príjmu tieto hodnoty upraviť. Úpravou dochádza k zvyšovaniu alebo znižovaniu príjmov či výdajov.

Pri uzávierkovej úprave výdajov daňových zvyšujeme výdaje napríklad o zriaďovacie výdaje podľa súpisu, ak neboli zahrnuté do výdajov daňových, vecné vklady podnikateľa vo forme zásob a drobného majetku, daňové odpisy hmotného majetku, tvorba zákonných rezerv podľa zákona a o rezervách, zostatková cena vyradeného dlhodobého hmotného majetku pri likvidácii, zápočet záväzku podľa zmluvy o vzájomnom zápočte a iné. Výdaje môžu byť znížené napríklad o darované zásoby.

Pri uzávierkovej úprave príjmov daňových navyšujeme príjmy o čerpanie zákonných rezerv, zrušenie zákonnej rezervy z dôvodu nerealizovania účelu, na ktorý bola vytvorená alebo z dôvodu nevyčerpania, o aktiváciu hmotného majetku vytvoreného vo vlastnej rézii, o príjmy z postúpených pohľadávok, o zápočet pohľadávky podľa zmluvy o vzájomnom zápočte a iné.

Podnikateľovi sa odporúča, aby na konci zdaňovacieho obdobia zostavil prehľad o majetku a záväzkoch na základe inventarizácie majetku a záväzkov a tiež prehľadom o príjmoch a výdajoch, ktorý obsahuje údaje o príjmoch a výdajoch v členení umožňujúcim zistenie základu dane z príjmu.

Po uzávierkovej úprave daňových príjmov a výdajov nasleduje zistenie základu dane, ktorý sa zistí ako rozdiel upravených daňovo uznateľných príjmov a výdajov. V prípade, ak by mal podnikateľ viacero druhov príjmov podľa § 6 - § 10 ZDP, základ dane sa zistí ako súčet dielových základov dane. Po zistení základu dane sa odpočítajú nezdaniteľné časti základu dane podľa § 15 ZDP a odpočítateľné položky podľa § 34 ZDP. Následne sa základ dane zaokrúhli nadol na celé sto koruny a vynásobí sa sadzbou dane z príjmu fyzických osôb, ktorá činí 15%. Výsledkom je daň, ktorá sa môže ďalej upravovať prostredníctvom zliav na dani a daňovým bonusom.

3.7 Výdaje percentom z príjmov

Okrem vedenia účtovníctva a daňovej evidencie môžu podnikatelia v Českej republike stanoviť svoj základ dane z podnikania prostredníctvom výdajov percentom z príjmov, a to v prípade, ak poplatník neuplatní výdaje preukázateľne vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmu.

Od 1. 7. 2017 priniesla novela ZDP zmenu v uplatňovaní výdajov percentom z príjmov, kedy sa strop maximálne možných uplatniteľných výdajov znížil na polovicu a pribudla **možnosť uplatniť si zľavu manželku a daňové zvýhodnenia na deti**. Účinnosť nastane u poplatníkov dane z príjmu fyzických osôb od zdaňovacieho obdobia 2018. U príjmov za rok 2017 je rozhodnutie na podnikateľoch či budú postupovať podľa účinnej novely.

Tab. 3.5 – Hodnoty percentuálnych výdajov platné k 1. 1. 2018

80 % z príjmov z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva, z príjmov z remeselného živnostenského podnikania	Maximálne 800 000 Kč
60 % z príjmov zo živnostenského podnikania	Maximálne 600 000 Kč
40 % z príjmov z iného podnikania a z inej samostatnej činnosti podľa zvláštnych právnych predpisov	Maximálne 400 000 Kč
30 % z príjmov z nájmu majetku zaradeného do obchodného majetku	Maximálne 300 000 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ZDP

Ak by sa teda podnikateľ rozhodol viesť výdaje percentom z príjmov, musí viesť:

- a) Záznamy o príjmoch,
- b) Evidenciu pohľadávok,
- c) Evidenciu hmotného a nehmotného majetku, ktorý ide odpisovať,
- d) Preukázateľnú evidenciu DPH, v prípade, že je podnikateľ platcom DPH,

Táto možnosť nachádza v Českej republike veľké využitie, a to z toho dôvodu, že vymeraná daňová povinnosť býva nižšia, vďaka výdajovým paušálom. Ak sú skutočné výdaje nižšie než paušálne výdaje, potom výdajový paušál spôsobuje úsporu na dani z príjmu

fyzických osôb a na sociálnom a zdravotnom poistení. Ďalšou výhodou výdajových paušálov je, že sú zrozumiteľné, jednoduché a šetria čas.

3.8 Daň stanovená paušálnou čiastkou

Daň stanovená paušálnou čiastkou predstavuje pre podnikateľov do určitej miery slobodu v podnikaní a minimálnu vymeranú daň. Poplatník musí viesť jednoduchú evidenciu o dosahovaných príjmoch, pohľadávkach a o hmotnom majetku používanom pre podnikanie, čo je výhodou, pretože nemusí nutne viesť daňovú evidenciu a ani účtovníctvo. V prípade, že je podnikateľ platcom DPH, musí viesť evidenciu tejto dane.

Od zdaňovacieho obdobia roku 2017 je možné stanoviť paušálnu daň poplatníkovi, ktorý ma okrem príjmov zo samostatnej činnosti aj príjmy zo závislej činnosti podľa § 6 ZDP a taktiež poplatníkovi, ktorý prevádzkuje samostatnú činnosť a zamestnáva zamestnancov.

O paušálnu daň môže žiadať iba poplatník bez spolupracujúcich osôb, s výnimkou manžela/manželky, ktorý musí taktiež požiadať správcu dane o daň stanovenú paušálnou čiastkou. Žiadosť podáva poplatník do 31. Januára, v prípade, ak ročný úhrn príjmov v bezprostredne predchádzajúcich troch zdaňovacích obdobiach nepresiahol 5 000 000 Kč. V žiadosti uvedie poplatník predpokladané príjmy a výdaje, v závislosti ktorých bude daň vymeraná.

Správca dane stanoví paušálnu daň po prejednaní s poplatníkom do 15. mája bežného zdaňovacieho obdobia a táto daň môže byť stanovená maximálne na 3 zdaňovacie obdobia. Z rozdielu medzi predpokladanými príjmami a výdajmi sa daň vypočíta pomocou sadzby 15% a zníži sa o predpokladanú zľavu na dani. K predpokladanému uplatneniu daňového bonusu sa neprihliada a nie je možné uplatniť ani zahrnúť stratu. Minimálna daň stanovená správcou dane činí 600 Kč.

V prípade, ak poplatník v priebehu zdaňovacieho obdobia dosiahne príjmy z predaja vecí, ktorá je obchodným majetkom alebo mal iné druhy príjmu, než očakával, napríklad z podielu spoločníka, autorské príjmy a iné príjmy, ak ich súhrnná výška bola viac ako 15 000 Kč, okrem príjmov od dane oslobodených a príjmov, z ktorých sa daň vyberá zvláštnou sadzbou dane, je povinný po skončení zdaňovacieho obdobia podať riadne daňové priznanie. Podaním tohto priznania sa daň stanovená paušálnou čiastkou ruší. [13]

4 Praktická aplikácia zdanenia príjmov zo samostatnej činnosti

Pán Jakub Pekný zahájil v roku 2017 podnikateľskú činnosť. Jeho činnosť sa týka stolárstva, a to výroby dreveného nábytku, povrchovej úpravy dreva, vykonávanie opráv a rekonštrukcií stolárskym spôsobom.

Podniká na základe živnostenského oprávnenia a jeho živnosť je živnosťou remeselnou podľa prílohy číslo 1 k zákonu č. 455/1991 Sb. o živnostenskom podnikaní. Keďže ide o živnosť remeselnú, je potreba, aby splnil podmienku odbornej spôsobilosti. Pán Pekný sa preukázal dokladom o riadnom ukončení stredného vzdelania s maturitnou skúškou. Taktiež splnil všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti. Pán Jakub je vo veku 27 rokov, je bezúhonný a spôsobilý k právnym úkonom a voči finančnému úradu a okresnej správe sociálneho zabezpečenia nemá žiadne nedoplatky, z toho vyplýva, že všeobecné podmienky sú splnené. Podnikateľ vyrába a predáva nábytok.

Pán Pekný nemal žiadne voľné priestory, kde by uskutočňoval svoju činnosť, a preto si musel prenajať priestor, ktorého mesačný nájom je vo výške 6000 Kč.

Podnikateľ má uzavretú zmluvu o penzijnom pripoistení so štátnym príspevkom a za rok 2017 zaplatil 15 000 Kč.

Dňa 1. 8. 2017 si podnikateľ zakúpil automobil značky RENAULT TRAFIC FURGON za 200 000 Kč. Dátum prvej registrácie vozidla bol 1. 1. 2014. Zdvihový objem motora je 1996 cm^3 a priemerná spotreba paliva je 8 litrov na 100 kilometrov. Automobil využije iba pre podnikateľské účely a podľa predpokladu najazdí ročne 7 000 kilometrov. Priemerná cena pohonných hmôt podľa vyhlášky platnej v roku 2017 je 29,5 Kč. Podnikateľ sa rozhoduje či automobil zaradiť do podnikania.

Odpisy

Ak by podnikateľ zaradil automobil do obchodného majetku, mohol by si uplatniť daňový odpis. Účtovné odpisy sa rovnajú daňovým.

- a) Rovnomerný odpis za rok 2017 = 22 000 Kč,
- b) Zrýchlený odpis za rok 2017 = 40 000 Kč,

Ak podnikateľ **vloží automobil do obchodného majetku**, môže si do daňovo uznateľných nákladov zahrnúť napríklad cestnú daň, povinné zákonné poistenie, opravy, údržbu, umývanie vozidla, nákup náhradných dielov a pneumatík, nákup pohonných hmôt, daňové odpisy a iné.

Výpočet pohonných hmôt na 1 kilometer je zobrazený na nasledujúcom vzorci:

$$\frac{\text{Priemerná spotreba podľa technického preukazu} \cdot \text{cena PHM}}{100} \quad (4.1)$$

$$\frac{8 \cdot 29,5}{100} = 2,36 \text{ Kč}$$

Predpokladaná spotreba a výška pohonných hmôt za rok 2017 by v prípade zaradenia automobilu do obchodného majetku bola (2,36Kč*7000Km) **16 520 Kč**.

Ak by sa pán Jakub rozhodol **nevložiť automobil do obchodného majetku**, musí viesť knihu evidencie jász súkromného vozidla, kde bude zaznamenávať použitie súkromného vozidla pri pracovných cestách. Do daňovo uznateľných nákladov bude patriť iba cestná daň, parkovné a základná náhrada za amortizáciu a náhrada výdajov za spotrebované pohonné hmoty.

Vzorec pre výpočet náhrady na 1 kilometer:

$$\frac{\text{Priemerná spotreba podľa technického preukazu} \cdot \text{cena PHM}}{100} + \text{základná sadzba} \quad (4.2)$$

$$\frac{8 \cdot 29.5}{100} + 3,9 = 6,26 \text{ Kč}$$

Výsledok vynásobíme počtom kilometrov 7 000 a zistíme náhradu v Kč, ktorá činí **43 820 Kč**.

Paušálny výdaj na dopravu

Ak by podnikateľ nechcel viesť knihu evidencie jázd, môže použiť paušálny výdaj na automobil, ktorý je vo výške 5000 Kč za mesiac na jeden automobil. Tento paušál môže však v budúcnosti uplatniť len na 3 automobily. A ak sa v budúcnosti rozhodne používať automobil i pre súkromné účely, bude si môcť uplatniť iba 4000 Kč mesačne na jeden automobil a ostatné výdaje na automobil sa uplatnia daňovo iba vo výške 80%.

Jeho náhrada za 1 automobil by činila v prípade využitia paušálneho výdaju na automobil **60 000 Kč**.

Pán Jakub Pekný sa rozhodol vložiť automobil do obchodného majetku.

Cestná daň

Základom dane pre výpočet cestnej dane je zdvihový objem motora v cm^3 , čo je v prípade pána Jakuba 1996 cm^3 . Príslušná sadzba dane k objemu motora do 2000 cm^3 je 3000 Kč. Podnikateľ má možnosť znížiť si sadzbu dane o 40 %.

Tab. 4.1 – Výpočet cestnej dane

Kvartál	Možnosť zníženia	Záloha celkom za kvartál
Prvý kvartál	-	-
Druhý kvartál	-	-
Tretí kvartál	40 %	300 Kč
Štvrtý kvartál	40 %	300 Kč

Zdroj: Vlastný výpočet

Automobil bol zakúpený v Auguste v roku 2017, čiže daň zaplatí Pán Jakub za 5 mesiacov a môže si uplatniť zľavu vo výške 40 %.

Daň sa zistila nasledujúcim spôsobom: $(5 \cdot 150) = 750$ Kč, daň platí podnikateľ za 5 mesiacov a mesačná suma po zľave činí 150 Kč

Podnikateľ zaplatil v priebehu roka na zálohách 600 Kč a zostáva mu doplatiť 150 Kč.

4.1 Výpočet dane z pohľadu účtovníctva

Výsledok hospodárenia v účtovníctve zistíme odpočítaním nákladov od výnosov, pričom je potrebné zistiť výsledok hospodárenia prevádzkový a finančný. Nasledujúca tabuľka zobrazuje sumarizáciu nákladov a výnosov, ktoré pán Pekný dosiahol za rok 2017.

Tab. 4.2 – Sumarizácia nákladov a výnosov

Náklady	Suma
501 – spotreba materiálu	199 720 Kč
513 – náklady na reprezentáciu	8 500 Kč
518 – ostatné služby	73 500 Kč
526 – sociálne náklady individuálneho podnikateľa	43 637 Kč
531 – daň cestná	600 Kč
543 – dary	3 000 Kč
548 – ostatné prevádzkové náklady	3 500 Kč
551 – odpisy DHM a DNM	40 000 Kč
Náklady celkom	372 457 Kč
Výnosy	Suma
601 – tržby za vlastné výrobky	590 500 Kč
602 – tržby z predaja služieb	21 000 Kč
662 – úroky	150 Kč
Výnosy celkom	611 650 Kč

Zdroj: Vlastný výpočet

Prevádzkový výsledok hospodárenia činí 239 043 Kč. Tento výsledok sa zistil ako rozdiel prevádzkových nákladov vo výške 372 457 Kč a prevádzkových výnosov vo výške 611 500 Kč. Finančný výsledok hospodárenia činí 150 Kč.

Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti vznikne sčítaním finančného a prevádzkového výsledku hospodárenia a jeho výsledok činí **239 193 Kč**.

Po zistení výsledku hospodárenia musíme upraviť tento výsledok, aby sme zistili základ dane. K výsledku hospodárenia pripočítame daňovo neuznatelné náklady, a to

náklady na reprezentáciu vo výške 8 500 Kč, poskytnutý dar 3 000 Kč, sociálne náklady individuálneho podnikateľa 43 637 Kč. Ďalej pripočítame účtovné odpisy, ktoré činili 40 000 Kč. Následne odpočítame daňové odpisy vo výške 40 000 Kč.

Zistený základ dane znížime o poskytnutý dar vo výške 3 000 Kč. Pán Pekný zaplatil 15 000 Kč na penzijnom poistení, takže mu vzniká nárok na uplatnenie penzijného poistenia vo výške 3 000 Kč. Upravený základ dane vo výške 288 330 Kč zaokrúhlime a vynásobíme sadzbou dane z príjmu fyzických osôb. Výslednú daň znížime o základnú zľavu na poplatníka.

Tab. 4.3 – Výpočet základu dane a daňovej povinnosti

Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti	239 193 Kč
+ náklady na reprezentáciu	8 500 Kč
+ dar	3 000 Kč
+ sociálne náklady individuálneho podnikateľa	43 637 Kč
+ účtovné odpisy	40 000 Kč
Základ dane	334 330 Kč
- daňové odpisy (zrýchlené)	40 000 Kč
- dar	3 000 Kč
- penzijné poistenie	3 000 Kč
Upravený základ dane	288 330 Kč
Zaokrúhlený základ dane	288 300 Kč
- daň z príjmu FO 15 %	43 245 Kč
- zľava na poplatníka	24 840 Kč
Výsledná daňová povinnosť	18 405 Kč

Zdroj: Vlastný výpočet

Ako môžeme vidieť, výsledná daňová povinnosť pri vedení účtovníctva vychádza vysoká. Preto skúsime namiesto skutočných nákladov na pohonné hmoty uplatniť paušál na automobil, aby sme docielili nižšiu daňovú povinnosť. V tomto prípade by sme museli výsledok hospodárenia zvýšiť o skutočne vynaložené náklady na pohonné hmoty a zároveň by sa základ dane znížil o čiastku 60 000 Kč, ktorá odpovedá paušálnemu výdaju na dopravu. Ostatné výpočty zostávajú nezmenené.

Tab. 4.4 – Daňová povinnosť pri uplatnení paušálu na dopravu

Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti	239 193 Kč
+ náklady na reprezentáciu	8 500 Kč
+ skutočné náklady na pohonné hmoty	16 520 Kč
+ dar	3 000 Kč
+ sociálne náklady individuálneho podnikateľa	43 637 Kč
+ účtovné odpisy	40 000 Kč
Základ dane	350 850 Kč
- daňové odpisy	40 000 Kč
- dar	3 000 Kč
- paušálny výdaj na dopravu	60 000 Kč
- penzijné poistenie	3 000 Kč
Upravený základ dane	244 850 Kč
Zaokrúhlený základ dane	244 800 Kč
Daň z príjmu FO 15 %	36 720 Kč
- zľava na poplatníka	24 840 Kč
Výsledná daňová povinnosť	11 880 Kč

Zdroj: Vlastný výpočet

Cieľom predchádzajúcich výpočtov bolo zistenie základu dane a daňovej povinnosti pri vedení účtovníctva a optimalizácia daňovej povinnosti. Ak by sa pán Jakub Pekný rozhodol viesť dobrovoľne účtovníctvo, bolo by pre neho výhodnejšie, v prípade, ak by uplatnil paušál na automobil, pretože výsledná daňová povinnosť by bola nižšia o 6 525 Kč a zároveň pri uplatnení paušálu na automobil by nemusel viesť knihu jázd.

4.2 Výpočet dane z pohľadu daňovej evidencie

Ako bolo uvedené v kapitole 3.7, peňažný denník eviduje príjmy a výdaje daňové a taktiež nedaňové, a preto je potrebné všetky transakcie pána Jakuba Pekného podľa prílohy č. 1 roztriediť do príjmov a výdajov daňových a nedaňových .

Tab. 4.5 – Sumarizácia príjmov a výdajov

Príjmy daňové	Príjmy nedaňové	Výdaje daňové	Výdaje nedaňové
415 650 Kč ¹	550 000 Kč	361 820 Kč	70 137 Kč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Po zistení príjmov a výdajov daňových nasleduje uzávierková úprava, pri ktorej upravujeme príjmy a výdaje daňové.

U pána Jakuba nenastala v priebehu roku žiadna operácia, ktorá by pri uzávierkovej úprave ovplyvnila príjmy daňové, preto upravujeme iba výdaje daňové, a to navýšením o zrýchlený daňový odpis.

Tab. 4.6 – Uzávierková úprava výdajov daňových

Výdaje daňové	361 820 Kč
+ zrýchlený daňový odpis	+ 40 000 Kč
Výdaje daňové po uzávierkovej úprave	401 820 Kč

Zdroj: Vlastný výpočet

Po uzávierkovej úprave môžeme pristúpiť k výpočtu daňovej povinnosti pána Jakuba. Základ dane zistíme ako rozdiel príjmov a výdajov daňových. Po zistení základu dane sa odpočítajú nezdaniiteľné časti základu dane podľa § 15 ZDP a odpočítateľné položky podľa § 34 ZDP.

¹ 150 Kč z príjmov daňových predstavuje pripísaný úrok na bankový účet, ktorý bude základom dane z kapitálového majetku.

Tab. 4.7 – Výpočet základu dane a daňovej povinnosti

Príjmy daňové	415 500 Kč
- výdaje daňové	401 820 Kč
Základ dane z podnikania	13 680 Kč
Základ dane z kapitálového majetku	150 Kč
Celkový základ dane	13 830 Kč
- dar	3 000 Kč
- penzijné poistenie	3 000 Kč
Upravený základ dane	7 830 Kč
Zaokrúhlený základ dane	7 800 Kč
Daň z príjmu FO 15%	1 170 Kč
- zľava na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnosť	0 Kč

Zdroj: Vlastný výpočet

Oproti predchádzajúcim výpočtom v účtovníctve vychádza pánovi Jakubovi nulová daňová povinnosť.

V prípade, ak by chcel pán Jakub uplatniť paušál na automobil namiesto skutočných výdajov, uzávierková úprava výdajov daňových prebehne tak, že výdaje daňové navýšime o daňový odpis vo výške 40 000 Kč a o paušál na automobil v hodnote 60 000 Kč a výdaje ďalej znížime o hodnotu uplatnených pohonných hmôt v hodnote 16 520 Kč. Následne vypočítame základ dane a daňovú povinnosť tak, ako pri predchádzajúcom príklade.

Tab. 4.8 – Uzávierková úprava výdajov daňových pri uplatnení paušálu na automobil

Výdaje daňové	361 820 Kč
+zrýchlený daňový odpis	40 000 Kč
+paušál na automobil	60 000 Kč
- uplatnené pohonné hmoty	16 520 Kč
Výdaje daňové po uzávierkovej úprave	445 300 Kč

Zdroj: Vlastný výpočet

4.3 Výpočet dane pri uplatnení výdajov percentom z príjmov

Ďalšia možnosť, ktorú by mal pán Jakub Pekný zvážiť, je uplatnenie výdajov percentom z príjmu, kedy sa výdaje vypočítajú určitým percentom z príjmu. V prípade pána Jakuba, ktorý prevádzkuje remeselnú živnosť sa jedná o 80%. Pán Jakub dosiahol za rok 2017 príjmy z podnikania vo výške 415 500 Kč, to znamená, že **výdaje budú vo výške 332 400 Kč**.

Základ dane vypočítame ako rozdiel príjmov a výdajov zistených percentom.

Tab. 4.9 – Výpočet daňovej povinnosti pri uplatnení výdajov percentom z príjmov

Príjmy	415 500 Kč
- výdaje zistené percentom	332 400 Kč
Základ dane	83 100 Kč
- dar	3 000 Kč
- penzijné poistenie	3 000 Kč
Upravený základ dane	77 100 Kč
Zaokrúhlený základ dane	77 100 Kč
Daň z príjmu FO 15 %	11 565 Kč
- zľava na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnosť	0 Kč

Zdroj: Vlastný výpočet

Ako môžeme vidieť, pri uplatnení výdajov percentom z príjmov vyšla pánovi Jakubovi nulová daňová povinnosť, tak ako pri vedení daňovej evidencie.

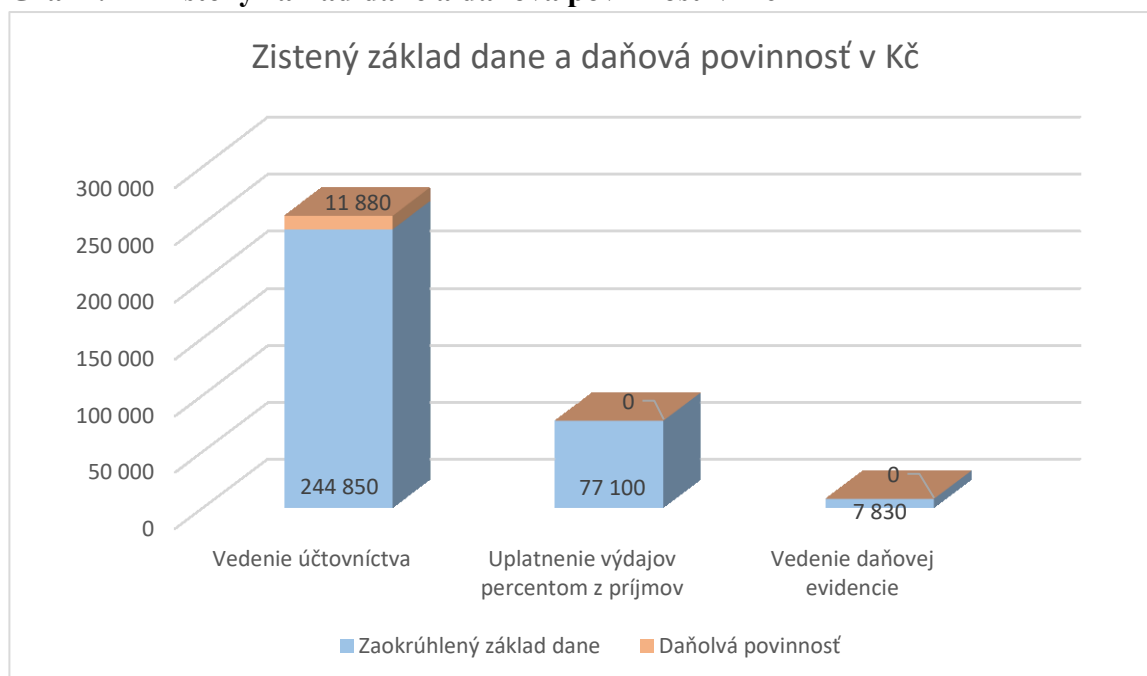
4.4 Grafické zobrazenie výsledkov

Nasledujúci graf zobrazuje zistené upravené a zaokrúhlené základy dane a vypočítané daňové povinnosti v prípadoch vedenia účtovníctva, uplatnenia výdajov percentom z príjmov alebo vedenia daňovej evidencie.

Vedenie účtovníctva sa javí ako najviac nevýhodné, pretože zistený základ dane je veľmi vysoký a vypočítaná daňová povinnosť je vo výške 11 880 Kč.

Vedenie daňovej evidencie alebo uplatnenie výdajov percentom z príjmov je vhodným variantom pre podnikateľa, pretože daňová povinnosť je nulová.

Graf 4.1 – Zistený základ dane a daňová povinnosť v Kč



Zdroj: Vlastné spracovanie

5 Záver

Cieľom tejto bakalárskej práce bolo teoreticky priblížiť vedenie účtovníctva, daňovej evidencie, uplatnenie výdajov percentom z príjmov a stanovenie paušálnej dane. Následne bol zostavený príklad podnikajúcej fyzickej osoby, ktorý bol použitý pre výpočet základu dane a daňovej povinnosti pri vedení účtovníctva, daňovej evidencie a pri uplatnení výdajov percentom z príjmov.

Zistili sme, že vedenie daňovej evidencie je výhodným variantom pre pána Jakuba, pretože výsledná daňová povinnosť vyšla nulová, a tiež základ dane vyšiel najnižší zo všetkých troch počítaných variant. Preto by som odporučila pánovi Jakubovi vedenie daňovej evidencie. Ďalej z toho dôvodu, že vedenie zvládne aj sám, pretože daňová evidencia je charakteristická nízkou administratívnou náročnosťou oproti vedeniu účtovníctva. Pri vedení daňovej evidencie by využíval iba daňové odpisy hmotného majetku a dlhodobý nehmotný majetok by bol vždy v roku obstarania jednorazový daňovo uznateľný výdaj. Ďalším zjednodušením je, že v daňovej evidencii sa príjmy a výdaje zaznamenávajú obdobím úhrady, čiže nie je potreba časového rozlíšenia. Časovo by rozlišoval iba finančný leasing.

Tiež veľmi výhodným variantom je uplatnenie výdajov percentom z príjmov, pretože daňová povinnosť vyšla opäť nulová. Tento variant je administratívne nenáročný, pretože pri uplatňovaní výdajov percentom z príjmov postačuje evidencia príjmov, pohľadávok, hmotného a nehmotného majetku, ktorý je možné odpisovať. Ďalšou výhodou oproti predchádzajúcim rokom uplatňovania výdajov percentom z príjmov je, že by si podnikateľ mohol uplatniť zľavy na manželku a daňové zvýhodnenia na deti. Nevýhodou je, že by nemohol napríklad použiť paušálny výdaj na dopravu, čo však nepovažujem až za takú nevýhodu alebo problém, pretože podnikateľ v tomto prípade nemusí počítať skutočné spotrebované výdaje na pohonné hmoty, pretože výdajové percentá pokrývajú všetky výdaje a podľa môjho názoru sú dostatočne vysoké, aby začínajúcemu podnikateľovi vyšla primeraná, ba až nulová daňová povinnosť.

Vedenie účtovníctva sa javí ako najmenej vhodný variant, pri ktorom by sa pán podnikateľ stal účtovnou jednotkou a riadil by sa ZOÚ. Vedenie účtovníctva neodporúčam pre začínajúceho podnikateľa, pretože daňová povinnosť v tomto prípade vyšla najvyššia.

Ďalším dôvodom, prečo nie je vhodné vedenie účtovníctva, je jeho náročnosť, kedy by musel podnikateľ viesť denník, hlavnú knihu, knihu analytických a podsúvahových účtov. Musel by účtovať o účtovných odpisoch, ktoré sú daňovo neuznateľné. Ďalej by musel časovo rozlišovať náklady a výnosy a na záver by zostavoval účtovnú závierku. Z toho vyplýva, že pán podnikateľ by musel zamestnať účtovníka alebo platiť za služby externej účtovnej firmy. Nevýhodou ďalej je, že účtovníctvo eviduje vydané faktúry, ktoré však nemusia byť v danom roku uhradené. Vedenie účtovníctva by bolo výhodnejšie pre pána Jakuba Pekného, kvôli lepšej prehľadnosti v neskorších rokoch podnikania, kedy by nadobudol viac obchodného majetku a zvýšil obrat.

Preto po zvážení všetkých troch možností by som pánovi Jakubovi Peknému odporučila daňovú evidenciu alebo výdaje percentom z príjmov, aj napriek tomu, že tieto výdaje sú limitované hornými hranicami, čo však nie je problém u začínajúceho podnikateľa, ktorý zvyčajne nedosahuje vysoké príjmy.

Zoznam použitej literatúry

Odborná literatúra:

.

[1] HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence: teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 122 s. ISBN 978-80-7552-239-9.

[2] KOLEKTIV AUTORŮ. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2017*. 14. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 513 s. ISBN 978-80-7552-518-5.

[3] PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence 2014: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 10. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, c2014, 343 s. ISBN 978-80-7263-863-5.

[4] SKÁLOVÁ, Jana. *Podvojný účetnictví 2017*. 23. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017, 182 s. ISBN 978-80-271-0423-9.

[5] STARÝ, Marek a kol. *Dějiny daní a poplatků*. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009, 207 s. ISBN 978-80-87109-15-1.

[6] STROUHAL, Jiří. *Účetní souvztahnosti podnikatelských subjektů*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 260 s. ISBN 978-80-7552-268-9.

[7] ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 126 s. ISBN 978-80-7552-315-0.

[8] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2016, 393 s. ISBN 978-80-87480-44-1.

Právne predpisy:

- [9] Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
- [10] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí
- [11] Předpis č. 340/2013 Sb., Zákonné opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí
- [12] Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
- [13] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- [14] Zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her
- [15] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
- [16] Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- [17] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zoznam skratiek

cm³	Centimeter kubický
Č	Číslo
ČR	Česká republika
D	Dal
DDHM	Dlhodobý drobný hmotný majetok
DHM	Dlhodobý hmotný majetok
DIČ	Daňové identifikačné číslo
DNM	Dlhodobý nehmotný majetok
DPH	Daň z pridanej hodnoty
D+	Daňový príjem
D-	Daňový výdaj
FA	Faktúra
FO	Fyzická osoba
FV	Faktúra vydaná
IČ	Identifikačné číslo
Kč	Koruna česká
KDHM	Kniha dlhodobého hmotného majetku
KP	Kniha pohľadávok
Ks	Kus
KZ	Kniha záväzkov
m²	Meter štvorcový
MD	Má dať
N+	Nedaňový príjem
N-	Nedaňový výdaj
Obr	Obrázok
Odst	Odstavec
PO	Právnická osoba
PHM	Pohonné hmoty
Sb	Sbírka
SP	Sociálne poistenie
Tab	Tabuľka

Tzv	Takzvaný
ZDP	Zákon o daniach z príjmov
ZOÚ	Zákon o účtovníctve
ZP	Zdravotné poistenie
ZTP/P	Zvlášť telesne postihnutý so sprievodcom

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 23.06.2018



Radka Frolová

Zoznam tabuliek

Tab. 2.1 - Sadzby dane zo stavieb a jednotiek.....	14
Tab. 3.1 – Kategorizácia účtovných jednotiek.....	28
Tab. 3.2 – Odpisové skupiny s uvedenou dobou odpisovania.....	33
Tab. 3.3 – Počiatočný účet rozvážny.....	34
Tab. 3.4 – Konečný účet rozvážny.....	36
Tab. 3.5 – Hodnoty percentuálnych výdajov.....	47
Tab. 4.1 – Výpočet cestnej dane.....	51
Tab. 4.2 – Sumarizácia nákladov a výnosov.....	52
Tab. 4.3 – Výpočet základu dane a daňovej povinnosti.....	53
Tab. 4.4 – Daňová povinnosť pri uplatnení paušálu na dopravu.....	54
Tab. 4.5 – Sumarizácia príjmov a výdajov.....	55
Tab. 4.6 – Uzávierková úprava výdajov daňových.....	55
Tab. 4.7 – Výpočet základu dane a daňovej povinnosti.....	56
Tab. 4.8 – Uzávierková úprava výdajov daňových pri uplatnení paušálu na automobil.....	56
Tab. 4.9 – Výpočet daňovej povinnosti pri uplatnení výdajov percentom z príjmov.....	57

Zoznam obrázkov

Obr. 2.1 – Schéma daňového systému v Českej republike.....	11
Obr. 2.2 - Sadzby dane z pozemkov.....	13
Obr. 3.1 - Dielové základy dane z príjmov fyzických osôb.....	21

Zoznam grafov

Graf 4.1 – Zistený základ dane a daňová povinnosť v Kč.....	58
---	----

Zoznam príloh

Príloha č. 1 – Zoznam nákladov, výnosov, príjmov a výdajov